

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηδὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμῆς 100. Ἐξά-
μηνι δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 47ος

Ἀθῆναι, 4 Μαρτίου 1939

Ἔτος 61ον.—Ἀριθ. 14

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ RUDYARD KIPLING

Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —
Ἡ προειδοποίηση ἤρθε ἀργά. Ὁ
Χάρβεϋ εἶχε βγάλει τίς φράουλες ἀπ'
τ' ἀγκίστρι καὶ κρατώντας τίς στὰ
χέρια τίς ἐθαύμαζε.

—Ὦχ, ὦχ, ἄρχισε ἔξαφνα νὰ
φωνάζῃ, μόλις ἐνοιωσε στὰ δάχτυλά
του τὸ ἴδιο τσοῦξιμα ποὺ θὰ αἰσθα-
νόταν ἂν εἶχε ἀδράξει μὲ τὴ χούφτα
τοῦ ἓνα μάτσο τσουκνίδες.

—Τώρα ξέρεις τί πάει νὰ πῇ νὰ πιά-
σῃς φράουλες. Μόνο τὸ ψάρι μπορεῖ
κανεὶς ν' ἀγγίξῃ μὲ γυμνὰ τὰ χέρια,
λέει ὁ μπαμπᾶς. Πέταξέ τις στὴ θά-
λασσα καὶ βάλε καινούργιο δόλωμα.
Μὴν τίς κοιτάζῃς πιά. Λογαριάζον-
ται κι' αὐτὲς μέσα στὸ μισθὸ ποὺ
σοῦ πληρώνουν.

Ὁ Χάρβεϋ χαμογέλασε καθὼς θυ-
μήθηκε τὰ δεκάμισα δολλάρια τὸ
μῆνα κι' ἔκανε τὴ σκέψη, τί θάλε-
γε ἡ μητέρα του ἂν τὸν ἐβλεπε
σκυμμένον πάνω ἀπὸ τὴν κουπαστὴ
μιάς ψαρόβαρκας στὴ μέση τοῦ ὠ-
κεανοῦ. Αὐτὴ, ποὺ κάθε φορὰ ἔταν ὁ
γίός της ἔκανε ἓνα μικρὸ περίπατο
στὴ λίμνη Σαρανὰκ περνοῦσε θανά-
σιμες ἀγωνίες. Καὶ ὁ Χάρβεϋ θυμή-
θηκε καθαρὰ πῶς γέλοῦσε πάντα μὲ
τούς φόβους της.

Ἐξαφνα ἡ ὁρμιὰ τοῦ ξέφυγε ἀπὸ
μέσα ἀπ' τὰ χέρια του κόβοντας σὰν
ξυράφι τὰ δάχτυλα του ἀνάμεσα ἀπ'
τὰ μάλλινα γάντια, ποὺ αὐτὸ τὸν
προορισμὸ εἶχαν, νὰ τὸν προστα-
τεύσουν.

—Εἶναι μεγάλο ψάρι. Ἀμόλα
τοῦ ὁρμιὰ! φώναξε ὁ Ντάν. Στάσου
νὰ σὲ βοηθήσω.

—Ὁχι δὲν θέλω! ἔκανε ὁ Χάρβεϋ
ἀσθμαίνοντας καὶ βάζοντας ὅλη του
δύναμη γιὰ νὰ μὴν τοῦ φύγῃ ἡ πε-
τονιά. Εἶναι τὸ πρῶτο μου ψάρι.
Μήπως εἶναι... φάλαινα;

—Τὸ πολὺ πολὺ καμμιά μουρούνα.

Ὁ Ντάν ἔσκυψε πάνω ἀπὸ τὴν
κουπαστὴ προσπαθώντας νὰ διακρίνῃ
ἀνάμεσα στὸ νερὸ τί ψάρι εἶχε τσα-
κώσει ὁ Χάρβεϋ. Γιὰ κάθε ἐνδεχόμε-
νο ἔπιασε τὸ βαρὺ, ξύλινο σφυρί. Ἐ-
να μακρουλό, ἀσπριδερό πρᾶγμα φαι-
νόταν νὰ τρεμουλιάζῃ μέσα στὴ σμα-
ραγδένια θάλασσα.

—Βάζω στοίχημα τὸ μισὸ μισθὸ
μου πῶς ζυγίζει πάνω ἀπὸ ἑκατὸ λί-
τρες, εἶπε ὁ Ντάν. Ἐπιμένεις ἀκόμη
καλὰ καὶ σώνει νὰ τὸ βγάλῃς μονα-
χός σου;

Ὁ Χάρβεϋ εἶχε τὰ χέρια γδαρμέ-

να καὶ ματωμένα. Τὸ πρόσωπό του
ἦταν μπλάβο ἀπὸ τὴ συγκίνηση ἄλ-
λά καὶ ἀπὸ τὴν προσπάθεια ποὺ ἔ-
δαζε. Ἦταν κάθιδρος καὶ εἶχε σχε-
δὸν τυφλωθεῖ μὲ τὸ νὰ ἔχῃ καρφω-
μένα τὰ μάτια του στοὺς ἐκτυφλωτι-
κοὺς κύκλους ποὺ σχημάτιζε ὁ ἡ-
λιος στὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ σὲ
κάθε τίναγμα τῆς πετονιάς. Καὶ τὰ
δυὸ παιδιὰ ἦσαν ἀποκαμωμένα πολὺ
πρὶν κουραστῇ τὸ ψάρι, ποὺ τὰ πα-
ρέσυρε στὸ τρελλὸ του τρέξιμο κι'
αὐτὰ καὶ τὴ βάρκα τους ἐπὶ εἴκοσι
λεπτὰ τῆς ὥρας. Στὸ τέλος ὅμως τὸ
πελώριο ψάρι ἀνεβάστηκε στὴν πλώ-
ρη, ἀφοῦ πρῶτα χτυπήθηκε καὶ ζα-
λίστηκε μὲ τὸ «μώκλ».

—Εἶσαι τυχερός, σὰν πρωτάρης,
εἶπε ὁ Ντάν σφουγγίζοντας τὸ μέ-

ΕΙΚΟΝΕΣ ΖΩΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Ἀπὸ μιὰ Ἐκθεση Σκύλων στὴν Ἀγγλία.

μέτωπό του. Τις ζυγίζει σίγουρα τις έκαστο λίτρες.

Ο Χάρβεϊ κοίταξε το πελώριο σταχτερό ψάρι με απερίγραπτο καμάρι. "Αλλοτε είχε ιδεί συχνά μουρούνες επάνω στα μάρμαρα των ιχθυοπωλείων, μα ποτέ δεν του ήρθε να ρωτήσει με τί τρόπο είχαν βρεθεί εκεί. Τώρα το ήξερε το πώς και κάθε νεύρο του κορμιού του βογγούσε από κούραση.

— "Αν ο μπαμπάς ήταν απ' έδω, είπε ο Ντάν σιάχνοντας την πετονιά του θά τ'έχε τουτό για σημάδι καθαρό. Το ψάρι όσο πάει γίνεται και μικρότερο κι'εσύ πέτυχες σαν να που-με, το μεγαλύτερο ψάρι που μ'ας έ-χε στο φτεινό ταξίδι. Το χθεσινό φάρεμα—το πρόσεζες;—ήταν δλο χοντρό ψάρι, μα δίχως ούτε μία μουρούνα. Ο μπαμπάς τα σημάδια ταυτά θά τα διάβαζε καθαρά. Ο μπαμπάς λέει πώς το κάθε τι έδω στον Μπάνκο είναι σημάδι και άλλοι το βράζουν σωστά, άλλοι στραβά. Το μυαλό του μπαμπά είναι πιο βαθύ κι' από την Τρύπα της Φάλαινας ά-κόμη.

Μιλούσε ακόμη όταν μια πιστολιά ακούστηκε από το «Έδω είμαστε» και στο μπροστινό καλάθι υψώθηκε ένα μεγάλο πανέρι.

— Δεν σ'άλεγα; έ; αυτό είναι προσκλητήριο γι' έλο το σουρμό. Ο μπαμπάς κάτι έχει στο νού του, αλλιώς δεν θάκοβε ποτέ το ψάρεμα στη μέση τέτοιαν ώρα. Μάζεψε την πετονιά σου κι' άς γυρίσουμε.

Τράβηξαν ίσια κατά τη γολέττα και κόντευαν να τη φτάσουν, όταν κάτι δυνατές βλαστήμιες και κατάρ-ρες τούς έκαναν να γυρίσουν πίσω στον Πέν που σφιγογύριζε με τη βάρκα του γύρω από ένα ώρισμένο σημείο. Έσκυβε ο κακομοίρης προς τα μπρός, γύριζε προς τα πίσω, έθα-ζε όλη του τη δραστηριότητα, μα ύ-στερα από κάθε του μανούβρα ή ψα-ρόβαρκα άφού έκανε μισή στροφή, γύριζε πάλι στο ίδιο σημείο.

— Πρέπει να τρέξουμε να τον βοηθήσουμε, αλλιώς θά ριζώση έ-δωπέρα και θά πετάξη και βλαστά-ρια, είπε ο Ντάν.

— Μα τί έπαθε; ρώτησε ο Χάρ-βεϊ.

Γι' αυτόν ήταν ένας δλότελα και-νούργιος κόσμος όπου αντί να έπιβά-λη αυτός τη θέλησή του στους μεγα-λυτέρους του, έπρεπε να ρωτάη τα-πεινά για το κάθε τι. Κι' ύστερα ή θάλασσα ήταν τρομακτικά άπέραντη κι' άδιάφορη.

— Σκάλωσε ή άγκυρά του. Ο Πέν έλο τις χάνει. Φέτο μονάχα έχει χά-

σει κιόλας δυό και ποϋ, μέσ στην άμμο! Ο μπαμπάς είπε ότι στην τρίτη που θά χάση, να τ'όχη σίγουρα πώς θά του κρεμάση το λιθάρι. "Αν πάθην ένα τέτοιο ρεζίλι κι' ο Πέν, δεν θά τη θέλη τη ζωή του.

— Τι είναι αυτό το λιθάρι; ρώ-τησε ο Χάρβεϊ, δάζοντας με το νοϋ του πώς θά ήταν κανένα είδος βασα-νιστηρίου, όπου κρεμούσαν στον κα-τάδικο μια πέτρα στο λαιμό, καθώς είχε διαβάσει στις ιστορίες.

— Είναι μια βαρεία πέτρα που τη ρίχνουν στη θάλασσα αντί για άγκυ-ρα. Το λιθάρι όταν ή ψαρόβαρκα εί-ναι δεμένη απ' αυτό, φαίνεται από τόσο μακριά, απ' όσο κι' ή ίδια ή βάρκα και όλα τα καράβια, ένα γύρο ξέροντι θέλει να πη. Θά τον κοροΐ-δεύαν λοιπόν τον Πέν και θά του φα-νόταν όπως του σκύλου που τοϋ δέ-νουν μια κατασρόλα στην ουρά του. Είναι μυγιάγγιχος όσο δεν παίρνει.

— Έ, Πέν, τί έπαθες; Πάλι σκά-λωσες; "Αφησε τις τέχνες τις δικές σου, ρίχτι δεν καταφέρνει; τίποτε. "Ελα μπροστά και τράβα το σχοινί της άγκυρας δλόρθο.

— Αδύνατο να κουνηθή, είπε ο Πέν. "Όσο κι' αν πολέμησα δεν κου-νιέται ούτε τόσο.

— Και τί είναι όλος αυτός ο άνα-κατεμένος ο έρχόμενος στην πλώρη σου; είπε ο Ντάν, δείχνοντας ένα ά-περίγραπτο άνακάτεμα από κουτιά και σχοινιά μπερδεμένα όλα μαζί.

— Ω, είπε με καμάρι ο Πέν, εί-ναι ένας έργάτης (*) Ισπανικός. Ο κ. Σάλτερς μου έδειξε πώς να το κάνω, μα κι' έτσι ακόμη δεν καταφέρνω να την ξεκουνήσω.

Ο Ντάν έσκυψε όσο μπορούσε πάνω από την κουπαστή για να κρύ-ψη τα γέλια του, έδωσε δυό τρία τι-νάγματα στο σχοινί και ή άγκυρα έ-λευθερώθηκε στη στιγμή χωρίς κα-μιά δυσκολία.

— Αδάρ, Πέν! φώναξε ο Ντάν, γιατί αλλιώς θά ξανασκαλώσης πάλι.

Και με τα λόγια αυτά τον άφησαν εκεί. Έκείνος κοίταξε με τα τραγι-κά γαλανά μάτια του, γεμάτα άπορία, τα μπράτσα της άγκυρας απ' όπου κρέμονταν φύκια και θαλασσινά χόρ-τα και προσπαθούσε να ευχαριστήση τα παιδιά.

— Ήέρεις, Χάρβεϊ, τί θέλω να σου πω, είπε ο Ντάν, όταν βρέθηκαν άρ-κετά μακριά ώστε να μην ακούγον-ται. Ο Πέν δεν είναι και τόσο καλά στα συλλογικά του. Δεν θέλω να πω

(*) Έργάτης λέγεται στα πλοία το μη-χάνημα με το όποιον άνεβίζουν την άγ-κυρα.

πώς είναι για να τον φοβάται κανείς, μα το μυαλό του δεν δουλεύει και τό-σο καλά. Κατάλαδες;

— Είναι αλήθεια ή μήπως είναι από κείνες τις ιδέες του πατέρα σου, ρώτησε ο Χάρβεϊ καθώς έσκυβε πά-νω στα κουτιά.

Τώρα μπορούσε να λάμνη καλύτε-ρα, το καταλάβαινε και μόνος του.

— Τούτη τη φορά ο μπαμπάς δέ-γελάστηκε. Ο Πέν τάχει στα σίγου-ρα στριμμένα. Δηλαδή όχι πώς εί-ναι τρελλός, μα το μυαλό του δέ δου-λεύει. "Ακου πώς τόπαθε—για την ώρα τραβάς καλά κουπί, Χάρβεϊ—και στο λέω για να το ξέρης. Κάποτε ήταν ένας έεροκλήρυκας, τον έλεγαν "Ιακώβ Μπόλλερ, καθώς μου είπε ο μπαμπάς, και καθόταν με τη γυναί-κα του και με τέσσερα παιδιά σε κά-ποιο μέρος της Πενσυλβανίας. Τοϋρ-χεται λοιπόν μια μέρα να πάρη όλη του την οίκογένεια για να πάη σε κάποιο έκκλησιαστικό συνέδριο και περνώντας μείνανε στο Τζόνσταουν για να περάσουν τη βραδυά τους. Έ-χεις άκουστά το Τζόνσταουν;

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

ΑΓΡΙΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ

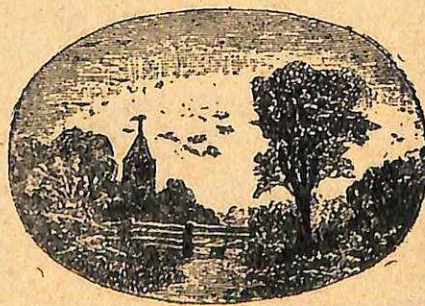
(ΔΙΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΟ)

Κάποια μέρα απ' τάκρογιάλι,
Παίρνοντας
Τά μακριά γοργά κουπιά
Στα χέρια,
Θά πάω ίσια στη σπηλιά πουΰχουν
Παλάτι τους
Τάγρια περιστέρια.

Θάβρω πιά άνοιχτή
Τη θαλασόπορτα
Που σφαλοϋν για μήνες
Τάγριοκαίρια.
Θάμνη ή βάρκα άφλοίοβητα,
Για να μην τρομάξουνε
Τάγρια περιστέρια.

Θάνοιχτοϋν οι σταλαχτίτες
Γύρω μου,
Πολυκάτηλα
Και πολυκέρια.
Θά με ράνουν με τα πιο άπαλά τους
Πούπουλα
Τάγρια περιστέρια.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΑΘΗΝΑ·Τ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Άγαπητοί μου,

ΚΑΘΩΣ διηγήθηκα στη «Ζωή μου σ' α μυθιστόρη-μα», που τελείωσε πρδ ό-λίγου στα «Αθηναϊνά Νέα»—επέμεινα προπάντων στα περιστατι-κά που μου ένέπνευσαν διάφορα έρ-γα μου, για να ξέρη ο άναγνώστης την πηγή και την πραγματική τους βάση—δυό φορές στη ζωή μου έκα-μα και το δάσκαλο. Στη Δραματική Σχολή του Θεάτρου των Συγγραφέων, όπου για ένα χρόνο έδίδαξα Αισθη-τική και στο Παρθεναγωγείο Κω-σταντινίδης—το σημερινό της κυρίας Μίνας Άηδοινοπούλου—Νεοελληνική Λογοτεχνία και Γραμματική της Δη-μοτικής. Μιά Διαπλάσσοπούλα, μαθή-τρια της κυρίας Άηδοινοπούλου, που τα διάβασε αυτά στα «Αθηναϊκά Νέα», μου είπε:

— Τι καλά αν σ'ας είχαμε και σή-μερα σ' αυτά τα μαθήματα! Νεοελ-ληνικά κάνουμε βέβαια, αλλά γραμ-ματική της Δημοτικής καθόλου. Και μου φαίνεται πώς θάταν πολύ χρή-σιμη.

Δυστυχώς δεν είμαι πιά νέος όπως τότε—έχουν περάσει σχεδόν είκοσι-πέντε χρόνια—που μπορούσα, μ' όλες μου τις άλλες δουλειές, να πηγαίνω δυό φορές την εβδομάδα στο Παρθε-ναγωγείο και να κάνω στις μαθή-τριες της τελευταίας τάξης τα μαθή-ματα που είπα. Ήμουν άληθινά ευ-τυχισμένος τις ώρες που περνούσα μαζί τους κι' άκόμα θυμούμαι—και συγκινοϋμαι—με πόση προσοχή, ευ-λάβεια και άγάπη με άκουγαν. Οι περισσότερες προτιμούσαν από τη Γραμματική, τη Λογοτεχνία τους ά-ρεσε πολύ να τους διαβάζω και να τους άναλύω νεοελληνικά ποιήματα ή διηγήματα, ή να τους κάνω τη βιογραφία και την κριτική των δια-φόρων συγγραφέων. Όταν ο καιρός επέτρεπε να γίνεται το μάθημα στον κήπο—το σχολείο είχε τότε έναν ώραιο και μεγάλο—κι' ήταν ήμέρα Γραμματικής, μουρούριζαν: «Κάτω απ' τον ήλιο, μέσ' στα λουλούδια... δεν διαβάζουμε καλύτερα κανένα ποίημα;». Δεν μπορώ όμως να πω πώς, μαζί με τις λίγες που τρελλαί-νονταν, δεν έγουστάριζαν τη Γραμ-ματική κι' οι άλλες οι πολλές.

Γιατί δεν ήταν μια Γραμματική ξερή περιωρισμένη στους κανόνες. Τους την έκανα γενική, ιστορική, και με στοιχεία άκόμα Γλωσσολογίας. Τους έδειχνα πώς από την αρχαία

γλώσσα γεννήθηκε και μορφώθηκε σιγά-σιγά ή νέα ή σημερινή, πώς και γιατί άλλαξαν με τον καιρό οι τύποι των όνομάτων και των ρημάτων και πώς από τις αρχαίες λέξεις, άλλα-ζοντας τύπο και, πολλές φορές και σημασία, έγιναν οι νέες. Τους έκανα έτσι την «ιστορία των λέξεων», και σ'ας βεβαιώ πώς δεν ύπάρχει πιο πε-ρίεργο και διασκεδαστικό πράγμα απ' αυτή την ιστορία. Παραδείγμα-τος χάρι, πώς το ύδωρ έγινε νερό; "Η νέα λέξη δεν έχει καμιά σχέση με το Νηρέα και τις Νηρηίδες, ή Νεράϊδες, όπως νομίζουν πολλοί. Είναι άπλούστατο το έπίθετο νεα-ρόν. Το μεσαίωνα οι Έλληνες έλε-γαν «νεαρόν ύδωρ», δηλαδή «φρέσκο νερό». "Η, για συντομία, μόνο «νεα-ρόν». Κι' έτσι, σιγά-σιγά, το έπίθετο αντικατάστηκε το ουσιαστικό, όπως πολλές φορές συμβαίνει, και το νεα-ρόν έγινε νερό= ύδωρ, μ' όλα τα παράγωγα και τα σύνθετα, που είναι λεξικό δάκρυο: νεροουλιάζω, νε-ρώνω, νερομάννα, νεροφίδα, νε-ρόβραστος, νεροπουλητής, νερο-πονητή και τα ρέστα.

Έν' άλλο: πώς το βασιλεύω κατάντησε να σημαίνει και δύω («δ ήλιος έβασίλευσε») και το βασίλευμα («βασίλευμα») δύσις; Μία φορά έ-

λεγαν: ο ήλιος μπήκε, το μπάσι-μο ή ή μπάση του ήλιου. "Απ' αυτό είπαν και το σύνθετο μπασήλιεμα. Το μπασήλιεμα το πήραν ύστερα πώς είναι από το βασιλεύω και το είπαν βασίλευμα. Κι' έπειδή ο ή-λιος είχε πιά χαθεί από τη λέξη, τον έβαλαν στην αρχή κι' είπαν ή-λιοβασιλευμα! "Άλλο περίεργο: πώς ή σκιά έγινε ο ήσκιος; "Α-πλούστατα: κατά το ήλιος, που εί-ναι το αντίθετο του σκιά. "Ελεγαν: στον ήλιο, στη σκιά κι' έπειτα, κατ' άναλογία, είπαν στον ήλιο, στον ήσκιο. Και γι' αυτό ο ήσκιος γράφεται με ήτα, κι' όχι με γιώτα, όπως τον γράφουν οι άγλωσσολόγοι.

Φαντασθήτε τώρα πώς το σώζω-σώνω-σώζομαι σώνουναι, κα-τάντησε τελειώνω («σώθηκε») «τέ-λειωσε», και «σώμα», «σωσμός» κτλ. κι' άκόμα σηκώνω από χά-μω, ή φτάνω ή άρκει («σώσε το» = «σήκωσ' το», «δεν σώνω έχει πά-νω» = «δεν φτάνω», «σώνει» = άρ-κει κτλ.). Δεν έχω τόπο να σ'ας το εξηγήσω, ούτε να σ'ας φέρω κι' άλ-λα παραδείγματα. "Αλλά... σώνουν αυτά, πιστεύω, για να ιδήτε πόσο περίεργη και διασκεδαστική είναι ή ιστορία των λέξεων.

Σ'ας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΚΑΛΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

14

Ο Γιαννάκης σήκωσε ένα δοξάρι και κάτι σαΐτες που ήταν εκεί χάμω, κι' άρχισε το κυνήγι. "Αμα έβλεπε να περνάη τετράποδο ή πουλί—έλάφι, λαγό, μπεκάτσα, τσαλαπετεινό—του έροχνε. Μα δεν πετύχαινε, δεν έσκό-τωνε κανένα. Δεν ήξερε να σαΐτευη καλά, γιατί ποτέ του δεν είχε κυνη-γήσει με δοξάρι. Κι' άφού κυνήγησε έτσι, χωρίς κανένα άποτέλεσμα, ήμέ-ρες δλάκερες, έχασε το θάρρος του και κάθησε άτελεισιμένος.

Έξαφνα, είδε να πετ'ά από πάνω του τον Κόρακα που είχε σώσει στην άσχη του ταξιδιού του. Ο Κόρακας κατέβηκε κοντά του και τοϋ είπε:

— Μοϋ έκαμες κάποτε ένα καλό που σου ύποσχέθηκα να σου το πληρώσω. Και να με, ήρθα. Πές μου τί έχεις: γιατί κάθεσαι έδω τόσο λυπημένος;

— "Αχ, κύο-Κόρακα, αυτό κι' αυτό...

Κι' ο Γιαννάκης τοϋ τα διηγήθηκε όλα.

— Δεν είναι τίποτα, είπε ο Κόρακας. "Εγώ μπορώ να σε γλυτώσω. "Αν έσύ δεν έξεις να κυνηγ'ας με δοξάρι, εγώ μπορώ χωρίς κανένα όπλο, με το ράμφος μου μόνο και με τα νύχια μου. Θά σκοτώνω κι' έσύ θά με ζεύης. "Ελα, άκολούθα με.

Κι' ο Γιαννάκης ακολούθησε τον Κόρακα μέσα στο δάσος. Αυτός με το ράμφος του και με τα νύχια του, σκότωνε τετράποδα και πουλιά, κι' εκείνος τὰ μάζευε, τὰ ἔγδερνε, τὰ μαδοῦσε καὶ

τὰ μαγεύει, ὅπως τοῦ εἶχε πει ὁ Λύκος. Νὰ μαγεύει δὲ ἔξερε καλὰ. Ἡ ἐργασία αὐτὴ βάσταξε πολλές ἀμέτοχτες ἡμέρες· κι' ὅταν πιά εἶχε σκοτωθεῖ ὅλο τὸ κυνήγι τοῦ δάσους, ὁ Κόρακας εἶπε τοῦ Γιαννάκη:

— Τώρα φεύγω. Ἄλλο τίποτα δὲν μπορῶ νὰ σοῦ κάμω. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ εἶναι δοκε ὁ. Ὁ Λύκος θὰ εὐχαριστηθῇ καί, ἀντὶ νὰ σὲ φάῃ, ὅπως θάκανε ἂν δὲν τοῦκανε τὸ θέλημά του, θὰ σὲ περάσῃ ἀντίκρου - ξέρεῖ αὐτὸς τὸν τρόπο - καὶ θ' ἀνεβῇ στο βουνό. Ἄν σοῦ παρουσιάσῃ κι' ἄλλο ἐμπόδιο, πάλι κανένα πνεῦμα τοῦ βουνοῦ θὰ σὲ βοηθήσῃ. Τὰ πνεύματα, οἱ νεράιδες, οἱ καλοκυράδες, οἱ ξωθιές, ἀγαποῦν τὰ φιλόστοργα παιδιὰ. Ἔχε θάρρος, γιὰ σου!

Ὁ Κόρακας χάθηκε κι' ὁ Γιαννάκης φώναζε τὸ Λύκο.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

— ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΑΣ JEANNE COLOMB —

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἀνέβασε τὴν Ἐμορφία καὶ τὴ Μαριά ἐπάνω στὸ γαϊδούρι κι' ἐκεῖνες πήδησαν εὐθυμῶς μέσα στὴς κόφες.

— Ντέεε! ἔκανε ὁ Ἰωσήφ κι' ἔσπρωξε τὸ γαϊδούρι ἀπὸ πίσω κι' ἐκεῖνο ξεκίνησε τρέχοντας καμκρωτό, σὰν νὰ καταλάβαινε ὅτι κουβαλοῦσε στὴν πλάτη του δυὸ τόσο καλὰ κοριτσάκια.

Ὑστερα ἀπὸ εἴκοσι λεπτὰ τῆς ὥρας ὁ Ἰωσήφ μαζὶ μετὰ τὴ συνοδεία του στάθηκε μπρὸς στὴν πόρτα τοῦ γιαιτροῦ. Ἡ μαγεύτρια εἶδε τὰ μανιτάρια, ἔμεινε ἐκστατικὴ καὶ φώναξε:

— Ἀχ τί ἄσπρα μανιτάρια! τί δροσερά! τί τρυφερά! νὰ ζήσετε, καλὰ μου παιδιὰ! Ἐλάτε μέσα νὰ τ' ἀδειάσω καὶ νὰ σὰς δώσω τὰ καλαθάκια. Μὰ τί ὥραϊα ποὺ εἶναι! ποῦ τὰ βρήκατε; ἐδῶ δὲν ἔχουν ἀπ' αὐτά.

— Ἡ Μαριά τὰ ἐμάζεψε, εἶπε ἡ Ἐμορφία καμαρώνοντας γιὰ τίς χάρες τῆς φιλενάδας τῆς.

— Ἀ, ἡ γυφτοπούλα; Νὰ τὴν δῶ; Εἶσαι καλὰ τώρα, μικρούλα μου; Σταθήτε μιά στιγμὴ, ἡ κυρία μπορεῖ νὰ θέλῃ νὰ σὰς δώσῃ τίποτε φιλά γιὰ τὸν κόπο σας.

Ἡ Μαριά ἐζάρωσε τὰ φρύδια τῆς καὶ ἔκανε μετὰ τὸ χέρι τῆς ἕνα κίνημα

σὰν νὰ ἤθελε νὰ ἀποκρούσῃ τὴν ἐλεημοσύνη. Κι' ὅμως, ὅταν ἦταν μαζὶ μετὰ τοὺς Ἀτσίγγανους, μόλις τελείωνε τὸ χορὸ τῆς ἐπαίρνε τὸ τέφι τῆς καὶ γύριζε μαζεύοντας χρήματα ἀπὸ τὴν κόσμον ποὺ στεκόταν γύρω. Πῶς λοιπὸν τώρα ἐννοίωζε ντροπὴ καὶ ἀγανάκτηση μόλις ἀκουσε πῶς θὰ τῆς ἔδιναν χρήματα γιὰ τὸ δῶρο ποὺ ἔφερε στὸν γιαιτρό;

Ὁ γιαιτρὸς τὴν εἶχε κάνει καλὰ. Εἶχε περιποιηθῇ τὴν πληγὴ τῆς ἀγγίζοντάς τὴν ἀπαλὰ-ἀπαλὰ καὶ μετὰ προσοχὴ γιὰ νὰ μὴν τὴν πονέσῃ καὶ ἡ εὐκρίστητη γυφτοπούλα ἐνοιώθη τώρα μεγάλη ἀγαλλίαση ποὺ μποροῦσε γιὰ νὰ δείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνη τῆς νὰ κἀνῃ στὸν γιαιτρό ἕνα μικρὸ δῶρο χωρὶς νὰ πάρῃ χρήματα.

Κακοφανισμένη λοιπὸν ἀποτραβήχτηκε σιγὰ-σιγὰ καὶ βρέθηκε ἔξω ἀπὸ τὸ μαγειριό, χωρὶς νὰ τὴν καταλάβουν οὔτε ἡ μαγεύτρια, οὔτε ἡ Ἐμορφία καὶ ὁ Ἰωσήφ ποὺ ἦταν ἀφοσιωμένοι στὴν ἐμιλία τους. Μόνο ἀντὶ νὰ βγῇ στὸ δρόμο καὶ νὰ περιμένῃ κοντὰ στὸ γαϊδουράκι, κατὰ λάθος ἔστριψε κατὰ μέσα καὶ βρέθηκε στὸν κήπο.

Ἡ Μαριά ἀγαποῦσε πολὺ κάθε τι φανταχτερό καὶ μόλις εἶδε τὰ πολύχρωμα λουλούδια ποὺ στόλιζαν τὸ περιβόλι θαμπώθηκε. Καὶ καθὼς πῆγε

πρὸς τὰ γὰ νὰ τὰ θαυμάσῃ καλύτερα ἀκουσε, μιά μουσικὴ ποὺ τὴν ἐθάμπωσε ὅπως καὶ τὰ λουλούδια. Ἀπὸ πάνω τῆς ἦταν ἕνα παράθυρο καὶ ἡ μουσικὴ ἔδινε ἀπὸ κεῖ μέσα. Καὶ ἐπειδὴ τὸ παράθυρο ἦταν χαμηλὸ πλησίασε καὶ μετὰ περιέργεια κοίταξε μέσα. Εἶδε τότε τὴν πλάτη τοῦ γιαιτροῦ καὶ τὴ μητέρα του ποὺ φοροῦσε γυαλιὰ καὶ ἦταν καθισμένη μπρὸς στὸ πιάνο. Ὁ γιαιτρὸς ἦταν λίγο σκυφτός, εἶχε ἀνάμεσα στὰ γόνατά του τὸ βιολοντσέλλο καὶ κουνοῦσε τὸ δοξάρι δεξιὰ-ἀριστερά.

Γοητευμένη ἀπὸ τὴ μουσικὴ ἡ γυφτοπούλα πῆγε πρὸς τὸν ἀνέμω, ἀκούμπησε τὸ κεφάλι τῆς στὸ πεζούλι καὶ ἀκούγε μετὰ θαυμασμό.

Ἐξαφνὰ ἡ μητέρα τοῦ γιαιτροῦ, ἐκεῖ ποὺ ἐπαίξε πιάνο νόμιζε πῶς ἐσυνέφρισε. Γιατὶ ἡ κάμαρα εἶχε σκοτεινιάσει ἑξαφνικά. Γύρισε λοιπὸν τὸ κεφάλι τῆς κατὰ τὸ παράθυρο γιὰ νὰ ἰδῇ καλύτερα. Μὰ τὸ σύννεφο ἦταν ἕνα μελαχρινὸ κοριτσάκι ποὺ στεκόταν ὄρθιον ἐπάνω στὸ παράθυρο. Κι' ἀλήθεια ἦταν ἡ Μαριά, ποὺ τόσο τὴν εἶχε προσελκύσει ἡ μουσικὴ, ὥστε δὲν πρόφθασε νὰ σκεφθῇ μήπως τὴν ἰδοῦνε.

Ἡ μητέρα τοῦ γιαιτροῦ ἔκοψε τὴ μουσικὴ καὶ τότε ὁ γιαιτρὸς σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ κοίταξε κατὰ τὸ μέρος ποὺ εἶχε ρίξει τὴ ματιά τῆς ἡ μητέρα του. Καθὼς εἶδε τὴ γυφτοπούλα γέλασε καὶ τῆς φώναξε:

— Ἀ, νὰ τὴν ἰσχυλοδαγκώμενη μου! Μαριά, παιδί μου, ἔλα δῶ. Πήδησε μέσα. Εὐκολώτερα θὰ πηδήσῃς μέσα, παρὰ ἔξω. Ἐλα γιὰ σου.

Ἡ Μαριά στὴν ἀρχὴ ντροπώταν τὴν ξένη κυρία, μὰ ἤθελε νὰ ἰδῇ καὶ τὰ παράξενα ὄργανα ἀπ' ὅπου ἔδιναν ἐκεῖνη τὴν ὥραϊα μουσικὴ. Στὸ τέλος νίκησε ἡ περιέργεια καὶ ἡ γυφτοπούλα πῆδησε μέσα.

Καλῶς τὴν μικρούλα, εἶπε ἡ μητέρα τοῦ γιαιτροῦ. Τώρα εἶσαι καλά; Βαστοῦν τὰ ποδαράκια σου καὶ ἦρθες ὡς ἐδῶ;

— Ἦρθα ἐπάνω στὸ γαϊδούρι, εἶπε ἡ Μαριά παίρνοντας θάρρος ἀπὸ τὸ γλυκὸ βλέμμα τῆς γριᾶς κυρίας. Βρήκαμε ἐπάνω στὸ βουνὸ μανιτάρια ἄσπρα-ἄσπρα καὶ ὁ Ἰωσήφ εἶπε πῶς τοῦ ἀρέσουν τοῦ γιαιτροῦ καὶ εἶπαμε νὰ τοῦ φέρουμε.

— Μὰ ἐγὼ γόμιζα πῶς ὁ κύρ-Πέτρος δὲν εἶχε γαϊδουράκι.

— Δὲν εἶναι τοῦ κύρ-Πέτρου. Εἶναι τῆς κυρᾶ Ἀναστάσιας τῆς μυλωνοῦς. Ἡ κυρὰ Ἀναστάσια εἶναι κακὴ γυναίκα, μὰ ὁ Ἰωσήφ εἶναι καλὸ παιδί καὶ ἐπειδὴ φοβόταν πῶς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ἔρθω ὡς ἐδῶ με

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

τὰ πόδια μου, μοῦ ἔφερε τὸ γαϊδουράκι γιατί θὰ ἔσκαζα ἀπὸ τὴ στενοχώρια μου ἂν δὲν ἐρχόμουν κι' ἐγὼ νὰ φέρω τὰ μανιτάρια στὸν γιαιτρό.

— Ὡστε μ' ἀγαπᾶς λιγάκι, μικρούλα μ' ἀγαπᾶς; ἔκανε ὁ γιαιτρὸς χαμογελώντας.

Ἡ Μαριά δὲν ἤθελε νὰ τὴν λένε μ' ἀγαπᾶς καὶ τοῦτο ἦταν τὸ μόνο παράπονο ποὺ εἶχε μετὰ τὴν κυρὰ Ἀναστάσια. Μὰ τώρα δὲν τῆς κακοφάνηκε γιατί κατάλαβε πῶς ὁ γιαιτρὸς δὲν τὴν ἔλεγε ἔτσι γιὰ νὰ τὴν πειράξῃ, ἀλλὰ γιὰ ν' ἀστείευθῇ. Ἐτρεξε λοιπὸν κοντὰ του καὶ τοῦ φίλησε τὸ χέρι του.

Ὁ γιαιτρὸς χάρεισε τὸ κεφάλι τῆς Μαριάς, ὅπως θὰ χάρεισε ἕνα σκυλάκι.

— Αὐτὸ τὸ κοριτσάκι, εἶπε, δὲν ἀνατράφηκε μετὰ τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν εἶχε ὡς τώρα ἀνθρώπους νὰ τὸ συμβουλευθῶν καὶ νὰ τὸ καθοδηγήσῃ, μὰ φαίνεται νὰ ἔχῃ καρδιά καὶ θὰ γίνῃ καλὸς ἄνθρωπος.

— Καὶ τώρα μάλιστα ποὺ τὴν ἔχει ὁ κύρ-Πέτρος, εἶπε ἡ μητέρα του.

— Ὁ κύρ-Πέτρος, μητέρα, εἶναι φτωχὸς ἄνθρωπος καὶ δὲν φαντάζομαι πῶς θὰ μπορέσῃ νὰ τὸ κρατήσῃ. Κι' ὕστερα φοβάμαι πῶς αὐτὸ τὸ ἴδιο δὲν θὰ θελήσῃ νὰ μείνῃ. Εἶναι μαθημένο νὰ γυρίσῃ καὶ ἡ καθιστικὴ ζωὴ δὲν θὰ τοῦ ἀρέσῃ.

— Κρίμα! ἔκανε ἡ γριὰ κυρία, ἀναστενάζοντας.

Ἐνῶς ὅμως αὐτοὶ οἱ δυὸ μιλοῦσαν, ἡ Μαριά κοίταξε τὸ πιάνο, καὶ μάλιστα τὰ πληκτρα ἐκεῖνα τὰ ἄσπρα καὶ μαύρα κι' ἐσπάζε τὸ μυαλό τῆς γιὰ ν' ἀνακαλύψῃ πῶς μποροῦσε ἡ μητέρα τοῦ γιαιτροῦ νὰ βγάλῃ τόσο ὥραϊα μουσικὴ ἀπὸ τὸ κουτί ἐκεῖνο. Ἀπλῶς λοιπὸν τὸ χέρι τῆς μετὰ πολλὴν προσοχὴ καὶ ἑξαφνὰ τὰ χέρια τῆς ἀκούμπησαν στὰ πληκτρα κι' αὐτὰ ἀντήχησαν νότες μουσικῆς.

Ἡ Μαριά ἀκούγοντάς τες ἑξαφνὰ στηκε καὶ ὕστερα γέλασε.

— Βλέπετε, μητέρα, εἶπε ὁ γιαιτρὸς γελώντας κι' αὐτὸς δυνατὰ. Βλέπετε πῶς τὸ κοριτσάκι ἔχει κλίση στὴ μουσικὴ; Χτύπα, κόρη μου, καὶ μετὰ τὰ δυὸ σου χεράκια. Δὲν εἶναι ἑμορφά; Πρέπει νὰ σὲ μάθω μουσικὴ τὴν ὥρα ποὺ δὲν ἔχω δουλειά.

— Μουσικὴ; ἔκανε ἡ γριὰ κυρία. Τί τὴν θέλεις, γιὰ μου τὴ μουσικὴ; Πρέπει νὰ μάθῃ ἄλλα πράγματα, χρήσιμα. Τώρα μάλιστα ποὺ εἶναι καλὰ εἶναι καιρὸς νὰ στρωθῇ. Θὰ κἀνῃ λόγο στὴν κυρὰ Μαριά γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ καλύτερο κατὰ τὴ γνώμη μου. Δὲν εἶναι ἔτσι;

Κάθε βράδυ μετὰ τὸ φαγητὸ ὁ γιαιτρὸς συνήθειζε νὰ διαβάσῃ τὴν ἐφημερίδα του καὶ ἡ μητέρα του καθόταν πλάι του μετὰ τὸ πλῆξίμο τῆς ἡ τὸ κέντημά τῆς. Ὑστερα μητέρα καὶ γιὰς καθόνταν καὶ κουβέντιαζαν. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ βράδυ μόλις καὶ μετὰ τὴ βία εἶπαν λίγες λέξεις μετὰξὺ τους.

— Νόστιμα ἦταν τὰ μανιτάρια, μητέρα, εἶπε ὁ γιαιτρὸς.

— Ναι, παιδί μου, ἔκανε ἡ γριὰ κυρία.

Καὶ τίποτε ἄλλο. Μὰ τί εἶχε ἄραγε; Ἡ ὄψη τῆς δὲν τὴν ἔδειχνε γι' ἄρρωση.

— Ἐ, μητέρα! ἔκανε ὁ γιαιτρὸς, σκύβοντας ἀπὸ πάνω τῆς.

Ἡ μητέρα σήκωσε τὸ κεφάλι τῆς, σὰν ἄνθρωπος ποὺ τὸν ξυπνᾶνε ἑξαφνικά.

— Τί εἶναι, παιδί μου;

— Τίποτε, μητέρα μου. Ἦθελα νὰ σὰς ρωτήσω γιατί εἶσατε ἔτσι ἀμήλητη. Μήπως εἶσατε ἄρρωστη; Ἐδῶ εἶναι ὁ γιαιτρὸς. Μήπως εἶσατε στενοχωρημένη; Ἐδῶ εἶναι ὁ γιὰς. Πῆτε μου τί ἔχετε.

— Δὲν ἔχω τίποτε, παιδί μου. Μὰ συλλογίζομαι ἐκεῖνο τὸ πρῶνὸ ἀγριοκόριτο. Δὲν ξέρεις πῶς ἐνδιαφέρομαι γι' αὐτό.

— Περιέργω, κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο. Καὶ δὲν μοῦ λένε τί σκέπτεσθε;

— Κι' ἐγὼ δὲν ξέρω. Ἦθελα μόνο νὰ τὸ γνωρίσω καλύτερα γιὰ νὰ ἰδῶ τί ἀξίζει. Ἀπ' ὅτι εἶδα, αἰσθάνεται εὐγνωμοσύνη γιὰ σένα, λοιπὸν ἔχει καρδιά. Τὰ καλαθάκια τῆς εἶναι κομψότατα, λοιπὸν ἔχει κάτι τὸ καλλιτεχνικὸ ποὺ δὲν τὸ εἶδα ποῦθεν ἄλλο. Καὶ τὸ προσωπάκι τῆς εἶναι ἐξυπνότατο. Κρίμα νὰ ξαναπᾶν μετὰ τοὺς Ἀτσίγγανους.

— Τοῦτο σκέπτομαι κι' ἐγὼ. Μακάρι νὰ τὴν κρατοῦσε ὁ κύρ-Πέτρος. Φαίνεται πῶς τὴν ἀγαποῦν πολὺ καὶ μάλιστα ἡ Ἐμορφία.

— Ὁ λόγος εἶναι ἂν θέλῃ κι' ἡ γιαιτριά τῆς.

— Ἡ γιαιτριά συχνὰ ἀλλάζει γνώμη. Πότε τὸ λυπάται καὶ τοῦ μιλάει σὰν νὰ ἦταν παιδί τῆς καὶ πότε κλαίει τὰ ἔξω. Ἐ, δὲν εἶναι δὲ καὶ πλούσιοι οἱ καίμενοι.

— Ὅσο γι' αὐτὸ εὐκολα βολεύεται. Ἡ ἀποθήκη μου ἔχει ρουχαλάκια, ἄλλο τίποτε. Ἀς τοὺς στέλνουμε κάποτε κάποτε κανένα σακὶ ἀλεύρι ἢ καμμιὰ μπουκάλια κρασί. Τί θὰ φάῃ ἕνα κοριτσάκι; Ἀργότερα σὰν μεγαλώσῃ θὰ δουλεύῃ καὶ θὰ βγάλῃ τὸ φωμάκι τῆς. Αὐριο θὰ πάω νὰ εὐχαριστήσω τὴν κυρὰ Μαριά καὶ

θὰ τὴν βολεῖ-δοσκοπήσω καὶ νὰ δοῦμε.

Τὴν ἄλλη μέρα ὅμως ἔδρεχε πολὺ, τὴ δεύτερη ἡ μικρὴ ὑπηρετρία ἔπεσε κι' ἔβγαλε τὸ πόδι τῆς, τὴν τρίτη ἦρθε ὁ περιβολάρχης γιὰ νὰ φυτέψῃ λουλούδια καὶ ἡ μητέρα τοῦ γιαιτροῦ δὲν μποροῦσε νὰ φύγῃ, κι' ἔτσι ἡ ἐπίσκεψη ἀναβλόταν ἀπὸ τὴν μιὰ μέρα στὴν ἄλλη καὶ μόλις ὕστερα ἀπὸ δυὸ βδομάδες κατῴρθωσε ἡ καλὴ κυρία νὰ πάῃ στὸ σπίτι τοῦ κύρ-Πέτρου.

— Χριστὲ καὶ Παναγία μου! φώναξε ἡ κυρὰ Μαριά, μόλις τὴν εἶδε. Καλὲ σεις εἶσατε, κυρία μου; Καθίστε στὴν πολυθρόνα νὰ ξεκουραστήτε! Καὶ πῶς ἦταν τοῦτο τὸ καλὸ; Ποῦ εἶναι τὰ κοριτσάκια! Ἐμορφία! Μαριά!

— Ἀφήστε τα, κυρὰ Μαριά μου, δὲν τὰ θέλω. Ἐγὼ ἦρθα μόνον γιὰ νὰ σὰς εὐχαριστήσω γιὰ τὰ μανιτάρια. Θὰ κάτσω ὅμως νὰ ξεκουρασθῶ λιγάκι.

Οἱ δυὸ σεβάσιμες γριὲς καθήσαν καὶ κουβέντιασαν γιὰ διάφορα πράγματα. Ἐνῶς μιλοῦσαν ἡ μητέρα τοῦ γιαιτροῦ ἔφερε μετὰ τρόπο τὸν λόγο γιὰ τὴ γυφτοπούλα καὶ ρώτησε τὴν κυρὰ Μαριά:

— Καὶ τί σκοπὸ ἔχετε, κυρὰ Μαριά μου; θὰ τὸ κρατήσετε τὸ κοριτσάκι;

Ἡ κυρὰ Μαριά σήκωσε τὰ μάτια τῆς στὸν οὐρανὸ καὶ ἀναστενάξε βαθεία.

— Ἀχ κυρία μου, ἂν με ρωτοῦσατε πρὶν ἀπὸ ἕνα μῆνα ἢ κι' ἀπὸ δυὸ βδομάδες, τότε ποῦ ἦταν ἄρρωστη, δὲν ξέρω τί θὰ σὰς ἀπαντοῦσα. Ἐκεῖνη ἡ ματιά τῆς, ἐκεῖνη ἡ φωνή τῆς, οἱ τρόποι τῆς, μ' εἶχαν κάνει νὰ τὴν βάλω στὴν καρδιά μου, δὲν τὸ ξεχωρίζω ἀπὸ τὴ Μόρφω μου. Μ' ἀπὸ τότε ποὺ ἔγινε καλὰ καὶ σηκώθηκε, δὲν ἔχετε ιδέα! Καλὲ κορίτσι εἶναι αὐτὸ ἡ πειρασμός; Τὸ σπίτι δὲν τὴν κρατᾷ, θέλει ὅλο στὰ χωράφια νὰ γυρίσῃ καὶ τὸ κακὸ εἶναι ποὺ μοῦ ξελαγιάζει καὶ τὴ Μόρφω μου. Γυρίζουν στὸ σπίτι καταϊδρωμένα, κατὰκουρελιασμένα καὶ τὰ δυὸ, μετὰ μούτρα τους καὶ τὰ χέρια τους σκιωμένα καὶ ματωμένα. Στὴν ἀρχὴ δὲν μ' ἐμελλε καὶ τόσο γιατί πήγαινε μαζί τους κι' ὁ Ἰωσήφ, ὁ γιὰς τῆς κυρὰ Ἀναστάσιας τῆς μυλωνοῦς. Μὰ τώρα ἡ μητέρα τοῦ δὲν τὸν ἀφήνει, γιατί δὲν θέλει νὰ πηγαίνει τὸ παιδί τῆς μετὰ μιὰ μ' ἀγαπᾷ. Ἐτσι τὴ λέει τὴ γυφτοπούλα. Ἀκοῦς παιδί πράμα, μ' ἀγαπᾷ! Δὲν λέω, ἄμα γεράσῃ!

— Ἐλα δὲ τώρα, κυρὰ Μαριά, ἐσύ γυναίκα μετὰ μὲν καὶ νὰ πιστεύῃς

πώς οι γύφτισσες είναι μάγισσες. Και πρώτα απ' όλα υπάρχουν μάγια ;

— Ξέρω, κι' εγώ ; Έκανε η κυρά Μαρία, κουνώντας το κεφάλι της. Αυτά που λένε τα λένε κι' ο διάσκαλος κι' ο παπās και μπορεί να είναι σωστά, μα πως τα μαθαίνουν οι Ατσιγγανοί όλα αυτά τα πράγματα που ξέρουν ; "Ας είναι, αυτά έμένα δεν μ' άρέσουν. "Ας έρθουμε τώρα στην κουβέντα μας. "Έρχεται ώρα και θέλω να το ξεφορτωθώ αυτό το κορίτσι, αλλά πάλι το πονεί η καρδιά μου. "Υστερα, το αγαπάει πολύ κι' η Μόρφω μου και φοβάμαι μ'ην άρρωστήσει.

— Κι' η Μαρία άραγε θέλει να φύγει ;

— Δεν ξέρω. Έκει που λείπει ποτέ να περάσουν ατσιγγανοί και να πάη μαζί τους, εκεί χύνεται ξαφνικά επάνω στη Μόρφω μου και την άγκαλιάζει και την πνίγει από τα πολλά φιλήματα, και χύνεται επάνω μου και με γεμίζει φιλήματα και χύνεται και στον Πέτρο μου και σ' αυτόν τα ίδια κι' ύστερα κλαίει και φωνάζει : «Σας αγαπώ, σας αγαπώ, ποτέ μου δεν θα φύγω από κοντά σας» κι' αρχίζει έπειτα να χορεύει και να χτυπάει το ντέφι της. "Αλλόκοτο κορίτσι, μα την άλήθεια.

— "Αλήθεια, είναι πολύ ζωηρό. Εγώ θάλεγα, κυρά Μαρία μου, πως αν είχε καμμιά δουλειά να κάνει δεν θα της έμενε καιρός για άταξίες. Δοκίμασες να την βάλεις να σε βοηθήσει στο σπίτι μαζί με τη Μόρφω ;

— Ναί, για να μ' αφήσουν πράγμα γερό ! "Ο νους τους έλο στα παιχνίδια είναι.

— Τότε στείλε τη στο σχολείο. Έκει στο χωριό μας έρχονται ένα σωρό παιδάκια από άλλα χωριά και η συντροφιά δεν θα της λείψει.

— "Α ναί, το σχολείο ! Τώρα έβγήκε της μόδας το σχολείο και για τα κορίτσια ακόμα. Στον καιρό μας δεν τα ξέραμε τέτοια πράγματα. "Ας είναι, θα τη στείλουμε τη Μόρφω στο σχολείο όταν θα φύγει ή άλλη.

— Και σκοπεύετε να την διώξετε τώρα γρήγορα ;

— Πρέπει πρώτα να βρεθί εύ-

καιρία. Να περάσουν τίποτε καλοί Ατσιγγανοί και να τους την παραδώσουμε.

— Μα ως τότε γιατί να μείνει, άργη ή Μαρία ; Κάτι θα μάθει στο σχολείο. Κι' ύστερα θα λείπουν από το σπίτι κι' οι δυο και θάχνης το κεφάλι σου ήσυχο.

— Σωστά όσα λένε, αλλά από το άλλο μέρος φοβάμαι στο σχολείο μήπως μαζεύνονται τίποτε κακόπαιδα και την πειράζουν τη Μαρία, αυτή

Η μητέρα του γιατρού έβαλε τα δυο κοριτσάκια να καθήσουν κοντά της.

θα θυμώνει, θα έρχονται στα χέρια, ή Μόρφω θα παίρνει το μέρος της, δεν είναι καλά πράγματα. "Οχι, άδύνατον, δεν μπορεί να πάη ή Μαρία στο σχολείο.

Η μητέρα του γιατρού σκέφθηκε λίγο κι' ύστερα είπε :

— Στάσου, κυρά Μαρία μου, μπορεί να βουλευτή το πράγμα. Μου τις στέλνεις και τις δυο στο σπίτι μου ; "Οχι όμως την ώρα του σχολείου, για να μην τις βλέπουν τα άλλα παιδιά στο

δρόμο και τις κοροϊδεύουν. Στείλε μου τις και εγώ θα τις μάθω και τις δύο όσα γράμματα μπορώ και θα βάλω και μυαλό της γυφτοπούλας. Η μαγείρισά μου θα την μάθει τη Μαρία να πλένει τα πιάτα δίχως να τ' σπάει.

Η κυρά Μαρία διαμαρτυρήθηκε :

— Να σας δώσουμε τόσο βάρος ! — Καθόλου. Ξέρεις πως αγαπώ τα παιδιά. Λοιπόν αύριο θα μου τα στείλεις τα κοριτσάκια. Σύμφωνα.

Κι' αφού αποχαιρέτησε την κυρά Μαρία ή μητέρα του γιατρού έφυγε και ή κυρά Μαρία την ξέβγαλε ως την πόρτα.

Μόλις έφτασε στο σπίτι της ή μητέρα του γιατρού έψαξε και βρήκε όλα τα παλιά βιβλία του γιου της, το "Αλφαριθμητικό του, την "Ιστορία του, την "Καλλιγραφία του, "Ετοιμάσε και τετράδια, χαρτιά και μολύβια κι' ύστερα σκάλισε το καλάθι της εργασίας της και έβγαλε πανιά, κλωστές και βελόνες για τα διάφορα είδη της ραπτικής.

Το άλλο πρωί κατέβηκε νωρίς στον κήπο και τον γύριζε προσπαθώντας να θυμηθί, τι γνώριζε για τα διάφορα φυτά, για τα λουλούδια, για τους καρπούς. Και όλα αυτά για το χατήρι των δυο κοριτσιών που θα γίνονταν μαθήτριάς της. "Ω αν είχε κόρη, ή αξιόλογη αυτή γυναίκα θα την μόρφωνε στην έντέλεια, όπως ήταν και ή ίδια.

Το μεσημέρι οι δυο μικρούλες, αφού ή κυρά Μαρία τους σύστησε με κάθε τρόπο να είναι φρόνιμες και υπάκουες, ξεκίνησαν χαρούμενες και πιασμένες από το χέρι για το χωριό του γιατρού.

Η Μαρία λίγη προσοχή είχε δώσει στις συμβουλές της κυράς Μαρίας και χαιρόταν μόνο γιατί θα έκανε έναν ωραίο περίπατο, θα ξανάβλεπε το περιβάλλον του γιατρού με τα πολύχρωμα λουλούδια του και θ' άκουγε πάλι ωραία μουσική. Την ώρα που έφρευε, πήρε κρυφά και έκρυψε με προσοχή κάτω από την ποδιά της το ντέφι της. Ήταν ο μόνος θησαυρός της, ή μόνη περιουσία της.

(Ακολουθεί) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

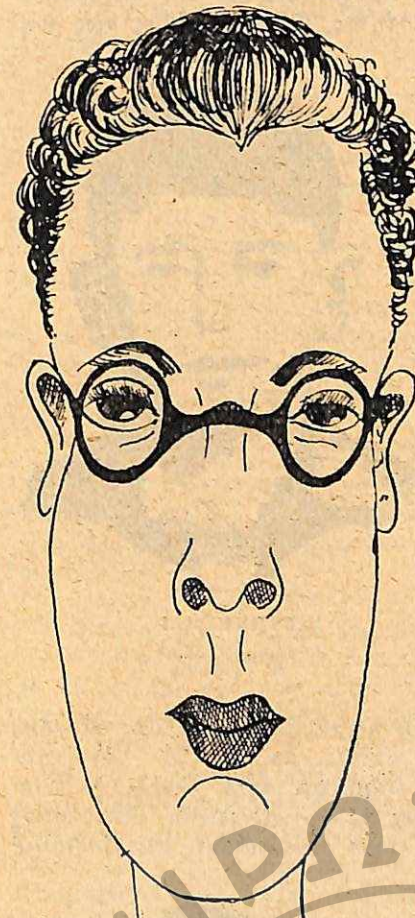
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

(ΙΔΕ "ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ", 1938 ΦΥΛΛΟΝ 33)

Αυτός ο διαγωνισμός ήταν από τους πιο πετυχημένους του καλοκαιριού. Και για την άθροισμα συμμετοχή των παιδιών και για τα καλά σκίτσα που έστειλαν. "Ισως αυτό να έγινε επειδή είναι πιο εύκολο να πετύχει κανείς ένα σκίτσο, από το να κάνει μια σύνθεση. "Ισως γιατί το θέμα (ή αυτοπροσωπογραφία σας) να δίνει στον καθένα τη διάθεση να δοκιμάσει την καλλιτεχνική ή γελοιογραφική του ικανότητα. "Οπωςδήποτε, έλαβα πάνω από πενήντα σχέδια σ' αυτό το διαγωνισμό, κι' αν δεν τ' αναφέρω όλα είναι γιατί περιορίζομαι στα καλύτερα.

Όμολογώ ότι περίμενα περισσότερες γελοιογραφίες. Γιατί ευκολότερα καταφέρνει κανείς ν' αποδώσει τα πιο χτυπητά χαρακτηριστικά μιας ανθρώπινης μορφής, παρά να πετύχει την όμοιότητα με το πρωτότυπο. Και όμως είναι ελάχιστα. Στην μικρή Τάξη μόνο ο Πιγκουίνος και ο Δονιφαν έστειλαν την γελοιογραφία τους. "Ο πρώτος στέλνει ένα άτεχνο αλλά πολύ έξυπνο σκίτσο που παραστάνει ένα χέρι που κρατάει ένα καθρέφτη του χεριού και σ' αυτόν φαίνεται μια φριχτή μορφή με στραβό σαγόνι, στραβό στόμα και αλλοίθωρα μάτια. "Ο δεύτερος στέλνει δυο σκίτσα : μια μορφή παιδιού, που από κάτω γράφει ! «Όπως είμαι "φαινομενικώς». Και από κάτω μια μορφή γαιδάρου με την επιγραφή : «Όπως είμαι ουσιαστικώς».

Στη Μεγάλη Τάξη έστειλαν τρεις : ή Δορολαί που το σκίτσο της δεν θα ήταν γελοιογραφία αν δεν παρουσίαζε τον εκυτό της : «άναισχύοντως χασμώμενον», το "Υδραίοπουλο που μας στέλνει μια πολύ πετυχημένη γελοιογραφία του με ύψος στριμμένου θαλασσοδύκου (μόνο που τον κάνει σαν 60 χρόνων γέρο), και τέλος ή Ρενέ Σαριβαζεβάνη, που μας έστειλε δυο αυτοπροσωπογραφίες της, τις πιο έξυπνες αλλά και τις πιο καλλιτεχνικές του διαγωνισμού. «Σου στέλνω δυο, αγαπητή Διάπλασις, γιατί στο σπίτι μας έχουμε δυο καθρέφτες : ένα κοίλο κι' ένα κυρτόν. "Ο ένας με κάνει στρογγυλομούρα και ο άλλος μακρομούρα. Μπορείς λοιπόν να διαλέξεις ποια σ' αρέ-

Ρ.Σ.

Ρ.Σ.

PENE ΣΑΡΙΒΑΖΕΒΑΝΗ
(Αυτοπροσωπογραφία σε δυο καθρέφτες)
Μεγάλη Τάξη—Α' Βραβείον

σχη περισσότερο. Τις δημοσιεύω κι' εγώ εδώ για να διαλέξετε και σεις και να τις θαυμάσετε. Είναι πραγματικά καλλιτεχνήματα και στη σύλληψη και στην εκτέλεση. Τι λεπτότης στις γραμμές, τι σταθερότης στο σχέδιο, αλλά και τι ομοιότης. Και στα δυο σκίτσα παριστάνεται ακριβώς το ίδιο πρόσωπο. Είμαι βεβαία πως ή Ρενέ Σαριβαζεβάνη θα διακρινόταν και σε διαγωνισμό μεγάλων.

Από εκείνους που δεν έστειλαν γελοιογραφίες το καλύτερο σκίτσο έστειλε ο Χρήστος Μπάτσος. Το παιδί αυτό έχει ασφαλώς καλλιτεχνικό ταλάντο και πρέπει να σπουδάσει ζωγραφική. Το σκίτσο του έχει δύναμη, πρωτοτυπία (είναι καμωμένο μόνο με σκιές) και δείχνει μια ωριμότητα σπάνια για παιδί.

Από τους άλλους, ένα καλό σκίτσο στέλνει ο "Αρκάς, με έκφραση και δύναμη, παρά την λεπτότητα της γραμμής. Μόνο ο καθρέφτης του δεν θα ήταν καλός και γι' αυτό τα μάτια του αλλοιθωρίζουν. "Ο Γκάβιν και ο Βαρώνος Δελλακότσερης μας στέλνουν τα προφίλ τους. "Ο δεύτερος εξηγεί ότι για να κάνει την αυτοπροσωπογραφία του χρησιμοποίησε δυο καθρέφτες. Δεν άπορώ για την προτίμησή του αυτή, γιατί είναι πολύ πιο εύκολο να σχεδιάσεις την κατατομή ενός ανθρώπου από την όψη του.

Το σκίτσο της Διχουδίτσας παρουσιάζει αρκετή λεπτότητα στο σχέδιο, δείχνει όμως μια μορφή εξιδανικευμένη, "Η αυτοπροσωπογραφία του Ντέτεκτιβ Φάντασμα, καμωμένη με ακουαρέλλα, πολλή καλή, αλλά μευ μυρίζεται πως έχει αντιγραφεί από φωτογραφία και γι' αυτό δεν το δίνω το βραβείο που θα του άξιζε. "Ο Μελαγχολικός "Ονειροπόλος στέλνει κι' αυτός το προφίλ του, αρκετά καλό σκιστάκι, ιδίως στην έκφραση των ματιών. "Αρκετά καλό σκιστάκι επίσης είναι της "Αταλάντης, μας παρουσιάζει μια αληθινά παιδική έκφραστική μορφή, μ' ελλη τη λίγη τέχνη που δείχνει. "Από τ' άλλα, τα λιγώτερο πετυχημένα σκίτσα, αναφέρω της Εύάννας, του Ρεμύ (που στην αρχή τον πήρα για κορίτσι, γιατί έχει ζωγραφιστεί με το μπανιερό του)

του **Ἀνθροπάκου**, τῆς **Ἀπλῆς Ζωῆς**, τῆς **Διχουδίτσας** (κι' αὐτὴ προφίλ), τοῦ **Δοξασμένου Νησιοῦ** καὶ τῆς **Σκιᾶς**. Τοὺς ὑπόλοιπους δὲν τοὺς ἀναφέρω γιατί τὰ σκίτσα τους ἦταν ἐντελῶς ἄτεχνα.

Ἄς ἐρθουμε τώρα καὶ στὴ **Μικρὴ Τάξη**. Ἀπὸ ὅλα τὰ σκίτσα, τὸ πιὸ

ΑΤΤΕ ΙΡΑΜ
Μικρὴ Τάξις—Α' Βραβεῖον
(ἔκτος Διαγωνισμοῦ)

ζωντανό, τὸ πιὸ χαριτωμένο εἶναι τῆς **Ἀττέ Ἰράμ**. Τὶ γελαστὸ παιδικὸ μούτράκι! Πολὺ θὰ χαρῶ ἂν εἶναι καὶ στὴν πραγματικότητά της ἡ μικρὴ μου φίλη. Μπαίνει ὅμως ἐκτός διαγωνισμοῦ γιατί πήρε πέρου τὸ Βραβεῖο. Ἀπὸ τοὺς ἄλλους, τὸ σκίτσο ποὺ μοῦ ἔστειλε τὸ **Εὐπνητήρι**

ΑΡΤΑΝΙΑΝ
Μικρὴ Τάξις
Β' Βραβεῖον

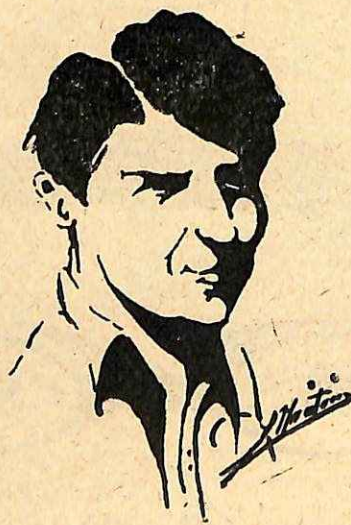
εἶναι ἀσφαλῶς ἀντιγραφμένο ἀπὸ φωτογραφία. Ἐχει ὅμως τόση λεπτότητα στὴν ἐκτέλεση, ἀποδίδει τίς σκιές, τὰ μαλλιά, μὲ τόση τέχνη, ὥστε καὶ γι' αὐτὸ μόνο ἀξίζει νὰ βραβευθῇ. Τοῦ **Ἀρτανιάν** τὸ σκίτσο εἶναι καταπληκτικὸ γιὰ τὴν σταθερότητα τῆς γραμμῆς του. Μονοκονδυ-

λιά ἀπὸ τὸ ἓνα αὐτὶ στὸ ἄλλο καὶ ἀπόλυτη ἀκρίβεια στὶς γραμμὲς μὲ ἀπλούστατα μέσα. Τοῦ **Γεωργίου Καρτάλου** τὸ σκίτσο δείχνει δύναμη καὶ προσπάθεια γιὰ τὴν ἀπόδοση ὁμοιότητας. Φοβᾶμαι ὅμως πὼς βοή-

ΕΥΠΝΗΤΗΡΙ
Μικρὴ Τάξις
Β' Βραβεῖον

θησε λιγάκι ξένο χέρι. Τῆς **Αἰγλῆς** τὸ σκίτσο παρουσιάζει λεπτότητα κι' ἐπιμέλεια στὴν ἐκτέλεση. Εἶναι ὅμως ἄψυχο καὶ νεκρό. Ἀπεναντίας ζωντανὸ τὸ σκίτσο τῆς **Δοξασμέ**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΑΤΣΗΣ
Μεγάλῃ Τάξις
Β' Βραβεῖον

νης **Υἷδας** Ἐκφραστικὸ τὸ σκίτσο τοῦ **Κότσουφα**, ἂν καὶ πολὺ μικροσκοπικὸ (κι' ἐδῶ φοβᾶμαι πὼς τ' ἀντέγραψε ἀπὸ φωτογραφία). Ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα ἀναφέρω τὸ σκίτσο τῆς **Μόνας Λίτσας**, τοῦ **Σκυριανόπουλου** (καμωμένο παρὰ τοὺς ὄρους μὲ μολύβι), καὶ τοῦ **Ἀγύριστο Κεφάλι**

ποῦ στέλνει μιὰ μικρὴ σκιαγραφία. Στὸ ἐρχόμενο φύλλο θὰ δημοσιευθοῦν κι' ἄλλα σκίτσα γιὰ νὰ γνωρίσετε μερικὸς ἀπ' τοὺς φίλους σας.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ (ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ ὅσοι δὲν ἐδήλωσαν ἡλικίαν).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : **Ρενέ Σαριβαξεβάνη** [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : **Χοῆσιος Μπάτσης** [19Ε] **Ἀρκὰς** [18Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : **Υἷδρα** [16Ε], **Βαρῶνος Δελακάτσερης** [16Ε], **Δορελάτ** [15Ε].

Α' **Ἐπαινος**, ἀπὸ [14Ε] εἰς ἑκαστον : **Γκάλικ**, **Λαῖς Μπροῦνι**, **Ντέρεκτιβ Φάντασμα**, **Μελαγχολικός** **Ὀνειροπόλος**, **Ἀταλάντη**.

Β' **Ἐπαινος**, ἀπὸ [12Ε] εἰς ἑκαστον : **Εὐάννα**, **Ρεμῆς**, **Ἀνθροπάκος**, **Ἀπλὴ Ζωή**, **Διχουδίτσα**, **Δοξασμένο Νησί**, **Σκιά**.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (ἀπὸ 14 ἐτῶν καὶ κάτω).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : (ἐκτός διαγωνισμοῦ) **Ἀττέ Ἰράμ** [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : **Εὐπνητήρι** [18Ε], **Ἀρτανιάν** [18Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : **Δοξασμένη** **Υἷδα** [16Ε], **Γεωργίος Καρτάλος** [16Ε], **Αἰγλὴ** [16Ε].

Α' **Ἐπαινος**, ἀπὸ [14Ε] εἰς ἑκαστον : **Κότσουφος**, **Πιγκουίνος**, **Μόνα Λίτσα**.

Β' **Ἐπαινος**, ἀπὸ [12Ε] εἰς ἑκαστον : **Λόνιφαν**, **Σκυριανόπουλο**, **Ἀγύριστο Κεφάλι**.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

Ο ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

Καὶ δὲν πουλοῦσαν μοναχὰ φλογέρες ἐκεῖ πέρα, ἀλλὰ καὶ ἀγκλίτσες, καρδάρες καὶ καρδάρια, κουδούνια καὶ τροκάνια καὶ κυπριά, κύπρους μονοὺς καὶ κύπρους διπλοὺς, καὶ κύπρους τριπλοὺς, ποὺ δὲν μπορούσαν νὰ τοὺς σύρουν παρὰ τριανταοκάριχοι τράγοι.

Βλέποντας ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα ὁ Κουτσογιάννης τάχα, δὲν ἤξερε τί νὰ εἰπῇ, δὲν ἤξερε τί νὰ ζητήσῃ. Ντρεπόταν νὰ ζητήσῃ μονάχα μιὰ φλογέρα, κι' ἀναστένανε βαθεῖα, ποὺ δὲν εἶχε νὰ τ' ἀγοράσῃ ὅλα! Ἡ ἔρημη ἢ σακκούλα του δὲ σήκωνε πλεότερο ἀπὸ μιὰ φλογέρα!

Ὁλος ὁ κόσμος, ποὺ περνοδιάβαι-

ναν καὶ στριφογύριζαν ἐκεῖ πέρα δὲν ἦταν ἄλλο, παρὰ Βλάχοι καὶ μόνον Βλάχοι. Ἄλλοι πουλοῦσαν μαλλιά, ἄλλοι τυριά, ἄλλοι βούτυρα, ἄλλοι γιδροβάτα. Παρακάτω στάλιζαν ἀπάνω στὸ δρόμο μερικὰ κοπαδάκια ἀπὸ δέκα ὥς τριάντα κεφάλια γιδροβάτα, ποὺ τὰ εἶχαν φέρεи γιὰ πούλημα.

Ἄνοιξε πιά ἡ καρδιά τοῦ Κουτσογιάννη καὶ θάρρεψε, μόλις ἐνοιώζε δι' ἑκείνην ἀνάμεισά σ' ἀνθρώπους τῶν γιδιῶν καὶ τῶν προβάτων. Τοῦ φαινόταν ὅτι κάπου εἶχε ἰδεῖ ὅλους ἐκείνους τοὺς ἄγνωστους ἀνθρώπους, ποὺ ἀντιπροσώπευαν ἑκατὸ στάνες, κι' ὅτι κάποτε εἶχε μιλήσῃ μαζί τους. Τοῦ φαίνονταν σὰ δικοὶ του ἀνθρώποι, σὰ φίλοι καὶ συγγενεῖς του. Τοῦ ἐρχόταν ν' ἀνοίξῃ τὰ χέρια του καὶ νὰ τοὺς ἀγκαλιάσῃ ὅλους.

Τέλος ζυγώνει σ' ἓναν ἀπ' αὐτοὺς καὶ τοῦ λέγει :

— Καλημέρα, κομπάρε !

— Καλὴ σου μέρα, κουμπάρε !

— Τί κάνετε ; Πῶς εἰστε ;

— Δέξα σοι ὁ Θεός ! Κι' ἐσεῖς τί κάνετε αὐτοῦ κάτω !

— Δέξα σοι ὁ Μεγαλοδύναμος ! Βρισκόμαστε.

— Καὶ πῶς τὸ λοιπὸν ἦρθες ἐδῶ; Γιά σεργιάνι; Τὸν ἐρώτησε ὁ τσέλιγκας.

— Ἦρθα ποὺ λές, κουμπάρε μου, ν' ἀγοράσω μιὰ ἀετήσια φλογέρα... Τί νάκανα ; Εἶναι ἐνάμιση ἐξάμηνο τώρα, ποὺ βρισκόμαι χωρὶς φλογέρα. Μοῦ τὴν ἔχουν κλέψει.

— Ἐνάμιση ἐξάμηνο χωρὶς φλογέρα ! Μωρὲ πῶς τὸ βάζαξες τόσο καιρό !

— Τί νάκανα, κουμπάρε μ'. Εἶμαι μοναχός. Κι' ἐπειδὴ εἶμαι ἄμαθος ἀπὸ ἀγορά, σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ πάρῃς ἐσὺ μιὰ καλὴ φλογέρα.

— Ἐλα μαζί μου ! τοῦ εἶπε ὁ τσέλιγκας ἐδῶ παρακάτω ἔχω ἓναν φίλο. Αὐτὸς ἔχει καλύτερα καὶ φθηνότερα πράματα.

Ἐκάναν λίγα βήματα μαζί παρακάτω καὶ μπήκαν σ' ἓνα ἐργαστήρι. Ἐκεῖ φώναξε ὁ τσέλιγκας.

— Φέρε μας ἐδῶ ἓνα δεμάτι φλογέρες κοκκαλένιες.

Ἐνα παιδί τοῦ ἔφερε ἄμέσως ἓνα δεμάτι φλογέρες.

— Διάλεξε τώρα ὅποια σοῦ ἀρέσει ! εἶπε ὁ ἄγνωστος τσέλιγκας τοῦ Κουτσογιάννη.

Ὁ Κουτσογιάννης ρίχτηκε ἄμέσως στὸ διάλεγμα. Δοκίμασε τὴν μιὰ, δοκίμασε τὴν ἄλλη, τίς πέρασε ὅλες ἀπὸ τὰ χεῖλια καὶ στὸ τέλος κράτησε μιὰ, ἀλλὰ τὸ μάτι του ἔμεινε κερφωμένο σ' ὅλο ἐκεῖνο τὸ δεμάτι.

— Πόσο τὴ δίνεις τὴ φλογέρα ; Ρώτησε ὁ τσέλιγκας.

— Δεκαπέντε δραχμές, εἶπε τὸ παιδί.

— Δῶσε του, κουμπάρε, δέκα, εἶπε ὁ τσέλιγκας τοῦ Κουτσογιάννη, κι' ἂς λέγῃ αὐτός.

Ἐβγαλε τὸ πουγγί του ἀπὸ τὸν κόρφο τοῦ ὁ Κουτσογιάννης, ποὺ τὸ εἶχε μὲ δώδεκα θηλιές δεμένο, τὰ νοῖξε, ἔδωκε τὶς δέκα δραχμές, ἔβαλε χαρούμενος τὴν φλογέρα στὸ σελάχι του κι' ἀποχαιρέτισε τὸν τσέλιγκα κι' ὅλους τοὺς ἄλλους λέγοντας :

— Σ' ἀφήνω γειά, κουμπάρε ! καὶ μὲ τὸ καλὸ ν' ἀνταμωθοῦμε ! Σὰς ἀφήνω γειά, ὁλωνῶν ! Καλὲς ἀντάμωσες. Καλὸ ξεκαλοκαίριασμα νὰ δώσῃ ὁ Θεός !

— Ὡρα σου καλὴ, κουμπάρε ! Μὲ τὸ καλὸ νὰ ξανανταμωθοῦμε, τοῦ εἶπε ὁ τσέλιγκας.

— Ὡρα σου καλὴ ! τοῦ εἶπαν κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι.

Ὁ Κουτσογιάννης πήρε χαρούμενος τὸ δρόμο κρατώντας τὴ φλογέρα του στὸ σελάχι, σὰν πανέμορφο πουλάκι, ποὺ μπορούσε νὰ τοῦ πετάξῃ καὶ νὰ τοῦ φύγῃ ἀπὸ τὰ χέρια του.

Δὲν ἔκανε ὅμως πέντε δέκα βήματα καὶ θυμήθηκε τὸν ξάδερφό του, τὸν Κώστα ! Κοντοστάθηκε, συλλογίστηκε, ποῦ τὸν ξεχωρίστηκε, καί ταξε μπροστὰ καὶ πίσω, δεξιὰ καὶ ἀριστερά, πούθενά Κώστας ! Τότε ἄρχισε νὰ φωνάζῃ μὲ ὅλα του τὰ δυνατά, ὁλόγυρα.

— Ὡωωωρε Κώσταααα ! Ὡωωωρε Κώσταααα !

Ἀλλὰ ποῦ ὁ Κώστας ! Ἀφαντος ὁ Κώστας !

Ἀπὸ τὴν στιγμή, ποὺ εἶχε τραβήξῃ γιὰ τὰ μαγαζιά, τὸν ἔχασε ὁ Κώστας ἀπὸ μπροστὰ του, κι' ἀπὸ τότε γύριζε ὅλους τοὺς δρόμους τῆς πολιτείας γιὰ νὰ τὸν βρῇ.

Ἐσκασε ὁ καϊμένος ὁ Κώστας, γυρεύοντάς τον. Ἀλλὰ κι' ὁ Κουτσογιάννης τραβοῦσε τώρα τὰ ἐπίχειρά του ! Πῆρε τὸν ἀνήφορο φωνάζοντας ὁλοένα.

— Ὡωωωρε Κώστααα ! Ὡωωωρε Κώστααα !

Ἀλλὰ ποῦ Κώστας !

Πέρασε τὸν Πλάτωνα, πέρασε καὶ τὸ χάνι τοῦ Πράσσου καὶ ξεκόλουθοῦσε ἀκόμα τὸν δρόμο πρὸς τὰ ἔξω.

Ἡ πείνα τοῦ θέριζε τ' ἄντερα...

Τὸ σελάχι του εἶχε κρεμάσει κάτω ἀπὸ τὴν μέση καὶ κόντευε νὰ ξεσυρθῇ ἀπὸ τοὺς γοφούς. Δὲν εἶχε φάγῃ ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ μάλιστα ὕστερα ἀπὸ τόσο δρόμο.

Ἦθελε νὰ πάγῃ στὸ χάνι του, νο-

μίζοντας ὅτι ἴσως θὰ ἔδρισκε ἐκεῖ καὶ τὸν Κώστα, ἀλλὰ τὸ εἶχε περάσει χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ.

Στὸ δρόμο ἀπάντησε ἓναν χωριάτη καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἀδελφούλη, ξέρεις ποῦ εἶναι τὸ χάνι ;

— Νά, αὐτοῦ μέσα... τοῦ εἶπε ἐκεῖνος, δείχνοντάς του ἓνα χάνι.

Ὁ Κουτσογιάννης τράβηξε ἴσια μέσα.

Ἐκεῖ ἔμπαιναν κι' ἔβγαιναν κόσμος. Πολλοὶ ἔτρωγαν στὰ διάφορα τραπέζια. Σὲ μιὰ ἄκρη μερικοὶ ἔπαιζαν τὰ βιολιά καὶ ἄλλοι χόρευαν.

Βλέποντας αὐτὰ ὁ Κουτσογιάννης εἶπε μέσα του :

— Χωρὶς ἄλλο πανηγύρι ἔχουν ἐδῶ μέσα.

Ἦστερα ἔπιασε τὴν ἄκρη ἐνὸς τραπέζιου καὶ κάθησε δειλὰ-δειλὰ. Ἐκεῖ τὸν ζύγωσε ἓνα χατζόπουλο καὶ τοῦ εἶπε :

— Τί δρίξεις νὰ φᾶς ;

— Τί νὰ δρίσω... ξέρω κι' ἐγώ ! Φέρε μου ὅ,τι δρίξεις ἐσὺ, ἄδερφούλη ! Ὅ,τι δρίξεις ἐσὺ.

Ἐφυγε τὸ παιδί καὶ σὲ λίγο τοῦ ἔφερε ἓνα κομμάτι ψωμί καθαρίο, καὶ ἓνα πιάτο κρέας μὲ τὰ χόρτα. Βλέποντας ὁ Κουτσογιάννης κρέας μὲ τὰ χόρτα, εἶπε στὸ παιδί :

— Ἀλλοιῶτα φαγητὰ ἔχετε ἐδῶ πέρα... Ἡ κρέας-κρέας, ἡ λάχανα-λάχανα νὰ μαγερεύετε, ὅπως μαγερεύει ἡ μάνα μου, καὶ νὰ μὴν ἀνακατεύετε τὴν πασκαλιά μὲ τὴν σαρακοστή.

Τὸ παιδί γέλασε κι' ἀντὶ νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ τὸν ρώτησε.

— Θέλεις καὶ κρασί ;

— Ὅπως δρίξεις. Δὲν λέω ὄχι.

Τὸ παιδί ἔφερε γελώντας κι' ἓνα ἐκατοστάρι κρασί.

Σὲ μιὰ στιγμή ἀπάνω, ψωμί, κρέας, χόρτα καὶ κρασί εἶχαν εξαφανισθῇ μπροστὰ ἀπὸ τὸν Κουτσογιάννη, ἀλλὰ τὸ στομάχι του ἦταν ἄδειο.

— Παιδί ! Παιδί ! φώναξε. [Καλὸ παιδί !

Τὸ παιδί πήγε πάλι κοντὰ του μὲ τὰ γέλια στὰ χεῖλια καὶ τὸν ἐρώτησε :

— Τί ἀγαπᾶς, κύριε ;

— Μαὺ βάζεις, παρακαλῶ, κι' ἄλλο φαῖ ;

— Εὐχαρίστως !

Τοῦ εἶπε τὸ παιδί καὶ πήγε νὰ τοῦ φέρῃ.

Βλέποντας ὁ Κουτσογιάννης αὐτὴν τὴν ἀνεπάντεχη προθυμία, εἶπε μέσα του :

(Ἀκολουθεῖ)

Γ. ΜΕΓΑΣ

[Κατὰ διασκευὴν ἀπὸ τὸ διήγημα τοῦ ΚΡ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ]

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΟ ΑΙΩΝΙΟ ΤΑΞΙΔΙ

Νά μ' πω σέ καράβι μ' δλόασπρα πανιά
Πού φρούσκωσαν αύρες, πνοές του ξε-
[φύρου,
Γιά θάλασσες άγνωρες, χώρες του δ-
[νείρου
Ν' άνοιξω της νιότης πλατιά τ' ά φτερά!

Τά κύματ' άκούραστα θ' άφροκυλούν
Άνοιγοντα δρόμο πανώριο γιά μένα.
Οί άχτίνες, στίς ράχες τους, μέ χρυσω-
[μένα
Φωτοπαιγνιδίσματα θά μού γελούν.

Άγέρας μέ θριάμβου τραγούδια ήχερά
Τό δρόμο γοργά σ' άπανιά μου θά
[δίνω
Καί φως χρυσό μέσα μου πάντα θά
[χύνω
Ή λάμψη μιάς πίστης—μιά χώρα μα-
[κριά.

Κι' άν έρθη μιά μέρα βοριάς δυνατός
Κι' άπάνω μου όρμήσουν σκληρές κα-
[ταιγίδες
Καί σκάβουν τά κύματα τάφους—πα-
[λίδες,
Τό φως δύναμή μου, ή πίστη όδη-
[γός.

Καί κάποιον πρσινόν—ό ούρανός θά
[γελά
Στά κύματα ό ήλιος θά ρίχνη διαμάν-
[τια—
Θά λάμπουν της χώρας πού πόθησα,
[άγναια,
Λευκά τ' άερογιάλια, πλανεύτρα ή
[θωριά.

Τήν πάτησα τώρα του όνείρου τή γή.
Τή γνώρισα: χάθηκαν τά μάγια, οί χα-
[ρές.
Άνήσυχες τρέμουν έντός μου οί λα-
[χτάρες
Τά κύματα σχίζω καί πάλι μ' άυγή.

Ό μπάτης φρουσκώνει τά δλόασπρα πα-
[νιά,
Τραγούδια μού στέλνουν πνοές του ξε-
[φύρου
Καί γι' άγνωρες πάντοτε χώρες του δ-
[νείρου
Άνοιγω της νιότης πλατιά τ' ά φτερά.

Ροζελάντια [Α]

Η ΜΗΤΕΡΑ

Πέρασαν χρόνια από τότε καί όμως
ή έντύπωση μού είναι άκόμη έντονη,
πολύ έντονη, καί τόσο έντονη θά μείνι
σ' όλη μου τή ζωή...

Κάποια άταξία είχα κάνει, κάποια
ξυλιά μούδωσε ή μαμά, κάποια αιδά-
δης άπάντηση βγήκε από τό στόμα μου.
Καί θυμώμαι ύστερα τόν πατέρα νά μέ
παίρνει σ' ά γόνάτά του καί νά μού λέη.

Περίοργο όμως, λές καί δέν μιλούσε ό
ίδιος: ή φωνή του είχε κάτι τό μεγα-
λόπρεπο, κάτι τό άσυνήθιστα έπιβλητι-
κό. Καί μούλεγε, ένώ έγώ τόν άκουα
μήν έχοντας τό θάρρος νά τόν κοιτάξω
στά μάτια.

—Τόλμησες, παιδί μου, έσύ, νά μι-
λήσης έτσι στη μαμά; Ποτέ, ποτέ
πλέον δέν θέλω νά έπαναληφθώ αυτό.
Ό άνευλαβής λόγος σου μ' έκανε όμέ-
σως νά σκεφτώ τή μητερούλα σου σκυ-
μένη δλόκληρη μερόνυχτα πάνω από τό
κορεβάτι σου όταν ήσουν άρρωστος.
Μού φαίνεται σάν νά τή βλέπω άκόμη
νά μετράη τους σφυγμούς καί τις άνα-
πνοές σου, νά χύνη δάκρυα άγωνίας
καί νά χτυπούν τά δόντια της από τρό-
μο, από φόβο μήπως σέ χάσει. Ν' αυ-
θαδιάσης στη μητέρα σου! Στη μητέρα
σου πού μ' όλη της τήν καρδιά θάδινε
ένα χρόνο εύτυχίας γιά νά σέ γλυτώσει
από μιά όρα λύπης, στη μητέρα σου,
πού θάδινε τή ζωή της γιά νά σώσει τή
δική σου. Σκέψου, καλά, παιδί μου, ό-
τι είναι προωρισμένο νά περάσεις στη
ζωή μέρες θλιβερές, μέρες τρομερές: ή
πιο τρομερή, ή πιο φρικώδης απ' όλες
θά είναι ή μέρα πού θά χάσεις τή μη-
τέρα σου. Πολλές φορές, άντρας πιά,
θά τήν φωνάξεις σπρωγμένος από ένα
μεγάλο πόθο νά ξανακούσεις τή φωνή
της, πού πάντα είναι γλυκύτερη καί ώ-
ραιότερη από κάθε σκοπό πού ψέλνουν
τ' άηδόνια, ν' αντικρύσεις τό χαμόγέλο
της, τό πιδ μαγευτικό από της ά-
νοιξης τά κάλλη, νά ξαναβρεις τα χέρια
της άνοιγμένα, έτοιμα νά σέ σφίξουν
στην άγκαλιά της σάν ένα φτωχό παι-
δάκι άπροστάτευτο. Έάν τώρα στενοχω-
ρής τή μαρούλα σου, όταν δέν θά ύ-
πάρχει πιά σ' όν κόσμο, θά νοιώθης τύ-
ψεις, καί γιά σένα ή γλυκιά εικόνα
της θά έχη πάντα μιά έκαρπωση λύπης
καί δυσαρσέκειας καί έπιτίμησης. Ή
μητέρα, παιδί μου, είναι τό πολυτιμώ-
τερο όδωρο του ούρανού. Οίκογένεια χω-
ρίς μητέρα είναι άνθος χωρίς άρωμα,
άνοιξη χωρίς ήλιο, νύχτα χωρίς άστέ-
ρια. Όταν ό Θεός κατέβηκε στη γή
σάν άνθρωπος, δέν ζήτησε κανένα από
τους γήινους θεοσουργούς μας: τιμές,
ήδονες. Όλα τά περιρόνησε. Ένα
μόνο πόθησε κι' άγάπησε: κι' ό θη-
σαυρός αυτός ήταν μιά μητέρα. Ό φο-
νιάς πού σέβεται τή μητέρα του έχει
άκόμη κάτι τό τίμιο στην ψυχή. Ό πιδ
δοξαμένος από τους ανθρώπους πού
τήν λυπεύει καί τήν προσβάλλει είναι
μιά ύπαρξη έλεεινή. Πήγαυνε λοιπόν,
παιδί μου, καί ζήτησέ της συγγνώμη.
Άν θέλεις μήν άκούσεις έμένα, άκουσε
τί σου λέει ή καρδιά σου, πέσε σ' ά πό-
δια της καί παρακάλεσέ την νά σου
σβύση μέ τό φιλή της συγγνώμης τό
στίγμα της άγνωμοσύνης από τό μέ-
τωπο.

Τά δάκρυα πλημμύρισαν τά μάτια

μου. Τρέχω άμέσως στό πλαϊνό δωμά-
τιο καί μέ λυγμούς ρίχνουμαι στην άγ-
καλιά της, πού άμέσως μού τήν άνοίξε
ένώ άνάμεσα στους λυγμούς φώναζε:

—Μανούλα μου, μανούλα μου!

—Παιδάκι μου χρυσό, μού έλεγε, σέ
συγχωρώ, σέ συγχωρώ. Σώπα, χρυσό μου
παιδί.

Καί μέ γέμισε φιλιά.

Ήθελα νά σοπάσω, νά πάψω νά
κλαίω. Ό δικός μου ό πόνος έκανε τή
μητρική της καρδιά νά πονή κι' αυτή.

(Διασκευή από τό Ήταλικό)

Στάφανος της Δόξης []

ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΜΟΥ ΖΩΗ

Άπό μικρός ήμουν ζωηρός στό scho-
λείο, γι' αυτό όσοι καυγάδες έγίνονταν
πάντοτε ήμουν καί γώ μέσα, καί οί τι-
μωρίες έπεφταν βροχή.

Τότε έπήγαυνα στην τετάρτη τάξη.
Ήταν χειμώνας. Όλα τά παιδιά βρι-
σκόμαστε στην αυλή, μέ τά χέρια στίς
τόσπες καί τις μύτες κοκκινισμένες από
τό κρύο.

Μέ άγωνία έπεριμέναμε νά σημάνη
τό κουνούνη γιά νά μπεινε μέσα καί νά
ξεσταθούμε. Πράγματι τό κουνούνη ση-
μαίνει καί μ' ένα πανδαιμόνιο από φω-
νές, σπρωξίματα καί πατησιές όρμαμε
όλοι γιά μέσα στίς τάξεις. Έγώ σπρώ-
χοντας από δώ, πατώντας από κεί,
γελώντας καί φωνάζοντας μαζί, προχω-
ρούσα.

Γιά μιά στιγμή, χωρίς νά τό κατα-
λάβω, έσπρωξα κάποιο συμμαθητή μου
μέ τόν όποιο από καιρό δέν έμιλούσα.
Άμέσως αυτός μού κατάφερε ένα χτύ-
πημα στην πλάτη.

Έγώ άλλο πού δέν ήθελα γιά νά
πιάσω τόν καυγά. Εγύρισα καί του άν-
ταπόδωσα τό χτύπημα.

Τότε έπιαστήκαμε.
Θόρυβος, φωνές. Σέ μιά στιγμή έ-
φτασε ό διευθυντής χωρίς νά τόν νιώ-
σουμε έμεις πάνω σ' όν καυγά μας. Έ-
καμε νόημα σ' ά παιδιά νά σωπάσουν
καί καθόταν κοιτάζοντάς μας.

Ύστερα όμως, άφού βαρεθήκαμε περι-
μένοντας μάταια νά σταματήσουμε, μ' άς
λέει:

—Έ! δέν βαρεθήκατε άκόμη;

Έμεις δέν άκούγαμε. Σέ λίγο πιδ δυ-
νατά:

—Έ, σ' άς ρωτώ, δέν βαρεθήκατε ά-
κόμη;

Άμέσως χωριστήκαμε καί μένοντας
κόκκαλο κοιτάζαμε τόν διευθυντή. Έ-
πειτα από λίγο προσθέτει:

—Πάμε μέσα.

Ύστερα γυρνώντας σ' όλους άλλους:

—Έσείς οί άλλοι γρήγορα γιά τό
μάθημα.

Προχωρεί, τόν άκολουθούμε.

Μά όσο προχωρούμε πίσω του συ-
νεχίζουμε:

—Έγώ; Έσύ φταίς.

—Όχι, έσύ φταίς, άφησε νά σχολά-
σουν νά σου δείξω.

—Τί είπες; Κάτω έγώ. Θά σέ περιμέ-
νω νά λογαριαστούμε.

Φτάνουμε στό γραφείο, μπαίνουμε
μέσα. Τώρα ό διευθυντής μ' άς ρωτάει
θυμωμένος:

—Ποιος φταίει;

Έγώ πετιέμαι άμέσως:

—Αυτός, κύριε, μέ χτύπησε στην
πλάτη.

Ό άλλος μέ σταματάει άπότομα:

—Όχι, κύριε, αυτός φταίει, μέ προ-
τοκτύπησε.

—Όχι, έσύ.—Έσύ φταίς.

Πλησιάζουμε πάλι ό ένας τόν άλλον
έτοιμοι ν' άρπαχτούμε ξεχνώντας τό
διευθυντή. Μά ή φωνή του μ' άς ξανα-
φέρει σ' ά λογικά μας.

—Καί οί δύο πρέπει νά τιμωρηθώ
πρώτον γιά τόν καυγά σας χωρίς αίτία
καί δεύτερο γι' άτι μέ έσεβαστήκατε.

Λοιπόν πλησιάζετε.

Πλησιάζουμε μέ θάρρος.

Έκείνος συνεχίζει:

—Έξή ξυλιές σ' ά χέρια μέ τό χάρ-
α ό καθένας. Άπλώστε τά χέρια σας,
διατάζει.

Άπλώνουμε ήρωικά τά χέρια μας,
σπρωκτάμεζοντας ό ένας τόν άλλο.
Έφάγαμε τις ξυλιές χαμογελώντας,
άλλά κακά είν' τά ψέματι, όπως λέει
μιά παροιμία...

—Λοιπόν, κύριοί μου, έξακολούθη-
σε, γιά τόν καυγά σας άρκετά τιμωρη-
θήκατε. Τώρα πρέπει νά τιμωρηθώ
γιά τήν άσέβεια πού δείξατε πρ' ός έμέ.

—Έ; άναρρωτηθήκαμε θαναμίζοντας
κι' οί δύο.

—Σιωπή! βροντοφωνάζει, θά μού
φέρεται ό καθένας έδώ τόν πατέρα σας.

Διαμιάς σ' ά πρόσωπά μας χύνεται
μιά χλωμάδα. Αυτό είναι χειρότερο κι'
από τις πιο δυνατές ξυλιές. Συλλογίζο-
μαι πώς νά τό πω τ' ά πατέρα. Σκέπτο-
μαι τί συναίσεις θάχει. Κι' ό άλλος
σκέπτεται τό ίδια. Τόν προδίνει ή έκ-
φραση τ' ά προσώπου του.

—Καί τώρα φιληθήτε, μ' άς λέει.

Μένουμε άκίνητοι.

—Έμπρός, δέν μπορώ νά σ' άς περι-
μένω, ξαναείπε.

Τότε πλησιάζουμε διαταχτικά, άλλά ό-
ταν καντεύουμε πέφτει ό ένας στην άγ-
καλιά τ' ά άλλου κλαίγοντας.

—Α, μπράβο, λέει συγκινημένος ό
διευθυντής, βλέπω πώς μετανουώσατε
άληθινά, γι' αυτό άνακαλώ τή δεύτερη
τιμωρία. Τώρα φύγετε.

Φεύγουμε πιασμένοι από τό χέρι ψι-
θυροζώντας εύχαριστίες.

Αυτό τό παιδί είναι τώρα ό στενότε-
ρος φίλος μου. Σέ όλες τις τάξεις προ-
χωρούμε μαζί καί δέν ξαναμαλώσαμε
ποτέ πιά.

Πάντοτε όμως θά θυμάμαι τήν άξέ-
χαστη έκείνη στιγμή πού φιληθήκαμε
κλαίγοντας καί από έχθροι γινήκαμε
σάν άδέρφια.

Μάκης [Β]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

—Πόσων μινών είναι τό παιδάκι;

—Στους πέντε μήνες περπατεί.

—Καλέ τί λές, μαμά, φωνάζει ό με-
γαλύτερος άδερφός του. Δέν περπατάει
άκόμη!

Στέφανος της Δόξης

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Άθήνα 42 όδ' Εγυρίδου
τ' ήν 28 Φεβρουαρίου 1939

ΙΔΟΥ καί τό δωδεκαεπίδο φυλλάδιο
του Μαρτίου. (Άλήθεια, βάλατε «μάρτη»,
μή σ' ά κάψ' ό ήλιος;). Τάποτελέσματα
του Διαγωνισμού Ζωγραφικής είναι, καθώς
βλέπετε, πολύ ικανοποιητικά. Σ' ό έρχό-
μενο φυλλάδιο θά δημοσιεύσω κι' άλλες
ώραίς άυτοπροσπογραφίες, από τις βρα-
ευμένες, Πλεόντος αυτή τή φορά.

Πολλοί καί πολλές μού έγγραφαν νά
τους κρατήσω αντίτιπο της «Ιονίου Άν-
θολογίας». Έκράτησα σημάωση, κι' άμα
έβον πώς τό πανηγυρικό τεύχος βγήκε,
ας έλθουν σ' ό γραφείο μου νά τό πάρουν,
ή άς μού στείλουν τό αντίτιπο γιά νά τό
λάβουν ταχυδρομικώς.

Κακή σύμπτωση, Στέφανε της Δόξης,
νά χαθούν δύο κομμάτια σου σ' ό σειρά
καί θά προσπαθήσω νά σέ ικανοποιήσω.
Έβρεις έμω, τέσσερα πού σου δημοσιεύ-
θηκαν τό 1938 δέν είναι καί λίγα. ...
Συνδρομητή μ' αυτό τό όνομα δέν έχω έ-
κεί. Εύχαριστώ πολύ γιά τήν άνανέωση
Έστειλα.

Καί σύ, Νίκη, παραπονίσαι γιά κομ-
μάτια καί μού φαίνεται παράξενο. Πώς χά-
θηκαν τόσο πολλά, άφού μάλιστα έλαβα
τά γράμματα πού τά συνώδευαν; Θά έξε-
τάσω. Μ' ά μεγάλη εύχαρίστηση διάβασα τήν
αυτοεπιγραφή σου. Έβρεις πώς συνέταξε
στή διαμέτρωσή σου κι' αυτή ή διαρκής
άλλαγή του τόπου διαμονής; Τις παραγ-
γελίες σου έξετέλεσα θ' ά είδες καί τήν
έγκριση τ' ά ψευδωνύμου.

Γιά τήν ύπόθεσή σου, Νεφέλη, ό κ.
Φαίδων σου έγγραψε άμέσως μόλις τ' ά
νήγγειλες τό εύχαριστο άποτέλεσμα. Σού
έδινε οδηγίες γιά τό περαιτέρω καί σου ζή-
τούσε μερικάς πληροφορίες. Άλλά δέν του
άπάντησες ως σήμερα, άν κι' έχουν πε-
ράσει δύο μήνες. Καί μέ παρακάλεσε νά
σέ ρωτήσω: μήπως δέν έλαβες τό γράμ-
μα του;

Σ' εύχαριστώ πολύ, Δόν' Αλόη, γιά τά
καινούργια καί τόσο όφρα «Λόγια της
ψυχής», καθώς καί γιά τό ξεσπάθωμα,
πού αυτό δέν είναι λόγια άλλά πράξη...

Θά είδες τό πρώτο σου σκίτσο δημοσιεύ-
μένο. Πολύ καλό καί τό δεύτερο. Θά τό
δημοσιεύω. Μόνο εκεί πού έχεις τόν κ.
Φαίδωνα, θά βάλω ένα άλλο, μικρότερο,
πού τού μοιάζει καί περισσότερο. Δέν πει-
ράζει τό κυριώτερο μέρος της σύνθεσής
σου είναι τό άλλο πού θά μείνη έπος τό
έκαμες. Άκούς εκεί πού δέν είμαι εύχα-
ριστημένη μαζί σου; καί πολύ μάλιστα.

Έστειλα τά φυλλάδια σ' ός νέους μου
φίλους, άνανέωσα καί τή δική σου συν-
δρομή γιά μιά άκόμη έξαμηνία. Τό «ένε-
κοινώθη από τόν τάδε» πού βλέπεις συ-
χνά κάτω από εικόνες πού δημοσιεύω ση-
μαίνει πώς ό τάδε μού έστειλε έν' άπό-
κομμα από έξο περιοδικό μέ τή δημοσιεύ-
μένη εικόνα.

Όταν τήν άντέγραψε κίελα
γιά νά μού τή στείλ' —επιτογογραφία, Μα-
γική Εικόνα κτλ. γράφω: «άντεγραφή
καί άνακοινώθη από τόν δαίνα». Κι' όταν
ή εικόνα είναι πρωτότυπη, γράφω: «έργο
(ή σκίτσο) τ' ά τάδε».

Κι' έγώ, Ξανθή Διακοπούλα, μέ χα-
ρά διάβασα τό πρώτο σου γράμμα. Θά εί-
δες βέβαια τήν έγκριση τ' ά ψευδωνύμου
σου. Γιά τά καλά λόγια σ' εύχαριστώ.
Περιμένω τώρα τ' άς βαθμους σου σ' ός
διαγωνισμούς, τήν άπάντησή σου σ' όν «Κυ-

ριακή» καί τό δεύτερο γράμμα σου, πού
άσφαλώς θά είναι μεγαλύτερο καί όραιό-
τερο.

Έλπίζω, Κρητικοπούλα, νά έγγραφες
καλά σ' ός διαγωνισμούς καί νά διασκέ-
δασες ήσυχη τις ύπόλοιπες ήμέρες της Ά-
ποκριάς. Πραστικά τ' άδελφού σου. Σέ
περιμένω λοιπόν καμμά άπ' αυτές τις ή-
μέρες σ' ό γραφείο μου μέ τόν ξάδερφό
σου, πού χαίρω πολύ πού θά γίν' κι' αυ-
τός Διαπλάσσοπουλο.

Ήταν καιρές, Αίέν Άριστέυειν, νά
μπής καί σ' όν κίνηση, άφού είσαι συνδρο-
μητής από τό 1936 καί μέ διαβάξεις από
πράγματι ψευδωνύμου σου. Ναι, ό Άνανίας
έχει πρ' ό πολλοί έτοιμες οδηγίες τ' άς
σύνθεση Πνευματικών Άσκήσεων, αλλά
δέν έξω άκόμα πότε θά οικονομήσω χώ-
ρο γιά νά τις δημοσιεύσω. Τό άλλο μυθι-
στέρημα τ' άς Μάρκ Τουαίν, πού άποτελεί
συνέχεια τ' ά «Τ' όμ Σάγερ», θά τό δημο-
σιεύω ίσως άργότερα. Έλπίζω τώρα νά
μ' ά γράψης συχνά καί νά μού στέλνης τά
γράμμάτά σου άμέσως, κι' όχι σάν αυτό
πού τ' ά γράφεις Δεκέμβρη καί τό έστειλες
Φεβρουάριο.

Σέ συχαίρω, Ναντάκι, πού έγγραφες
τόσο καλά σ' ός διαγωνισμούς. Ό Μωπα-
σάν, ό μεγάλος γάλλος διηγηματογράφος
—καί σ' ό είδος του θεωρείται από τους
μεγαλύτερους τ' ά κόσμο — πραγματικώς
σ' ό τέλος της ζωής του τρελάθηκε. Άλ-
λά δέν είναι ό συγγραφέας τ' ά «Πιτσιρί-
κου» πού πέθανε σ' ά 1893. Αυτός είναι
ό Ντωιές. Τό είναι, πού πολλοί τό γρά-
φουν καί είνε, θέλει μέ αι, γιά νά ται-
ριάξη καί μέ τάλλα δύο πρόσωπα: είναι,
είσαι είναι. Αυτός είναι ό κοινός τύπος
σ' ό δημοτική: κάθουμαι, κάθουσαι, κά-
θεταί κτλ.

Άλκη Θαλασσινή, τό κομμάτι σου γιά
τήν 25 Μαρτίου έπρεπε νά μού τό είχες
κίελα στείλει. Τά έπικαιρα πρέπει νά τό
έχω τουλάχιστο ένα μήνα πρίν, γι' άτι άλ-
λοίως δέν προφταίνω. Τάποτελέσματα
της «Κυριακής» δέν θάργήσουν. Πραγμα-
τικώς, άρκετοί έχουν λάβει μέρος σ' όν
διαγωνισμό πρ' ό σύνθεση Άσκήσεων, αλλά
δέν πρόκειται περί... πιστών. Πιστοί
είναι όλοι, δέν είναι έμως όλοι οί πιστοί
καί συνθέτες Άσκήσεων...

Δέν μπορώ νά θυμηθώ, Γραβιά, γιά τό
κομμάτι σου εκείνο: πολύ φοβόμμαι, μή
χάθηκε σ' ό τυπογραφείο καί μέ κάποιον
άλλο. Συμβαίνει, βλέπεις, κι' αυτό καμ-
μιά φορά. Θά πω σ' όν «Άγνή Καρδιά»
π' ός έσύ έχεις άλλες έντυπώσεις από τους
συμφορητές σου: δέν σου φαίνονται άκε-
φαι, αλλά πολύ χαρούμενοι. Λένε έμως
π' ός τό έιο πράγμα δύο άνθρωποι τό βλέ-
πουν διαφορετικά, γι' άτι έχουν διαφορετι-
κά μάτια, ή μάλλον διαφορετικές ψυχές...

Έμβαθ τήν έπιτοχή σου, Συριανή,
σ' όν Άνωτάτη Έμπορική Σχολή καί χί-
ρηκα πολύ. Ή σημάωσή σου έφθασε, εύ-
τυχώς, πρίν βγάλω τάποτελέσματα, ώστε
θά συμπεριληφθώ. Καλή πρόοδο σ' ά μα-
θήματα. Δέν έχω καμμά άμφιβολία π' ός
θά έργασθής μέ ζήλο κι' οί κόποι σου
θάνταμειψθούν πρ' ός μεγάλη χαρά τ' άν
νέων σου, δική σου καί δική μου. Σέ πε-
ριμένω

Έξαιρετική χαρά έπροξένησε σ' όν Ά-
δολάο τό έσο φυλλάδιό μου, α', γι' άτι εί-
χε ένα κομμάτι τ' άς β' γι' άτι εί-
χε μιά άπάν-
τησή μου σ' αυτόν, έκτην ή καί χαριτωμέ-
νη, καί γ' γι' άτι ήταν δωδεκαεπίδο. Έ,
τόσες συμπλοκές σ' άνία βέβαια... συμ-
πίπτουν. Ό έίδος μού γράφει π' ός Μα-
γική Εικόνα της Όρεσιβίας άνεκάλυψε

δχι έναν, αλλά τρεις νοικοκύρηδες του σπιτιού, κρυμμένους στα κλαδιά των δένδρων. Και τη ρωτά: ποιός είναι ο πραγματικός; Και τελειώνει το γράμμα του εκφράζοντας την ανακούφισή του για την κατάργηση του «βεβαιότατα, ή Διάπλα», που τόσο καιρό το καθόταν στο στομάχι.

Χαίρω, **Αυγούλα**, που έγραψες καλά και περιμένω τους βαθμούς σου. Έ, άρκετά καλά πέρασες τις Άποκριές, και το χρόνο βέβαια καλύτερα, γιατί θα είναι καλά κι' ό μπαμπάς και θα μπορεί να σε συνοδεύει. **Ωραία** κι' αυτή ή έκδρομή στην Έλευσίνα. Πολλά θα έμαθες βέβαια από τον σοφό δμιλήτη που είχατε μαζί σας.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Απορρίπτονται: «Παναγία» του **Ουώ-βεργιεύ**. Εξεζητημένη προσπάθεια. Θέμα ανούπεκτο. Η πρώτη και δεύτερη στροφή τεχνικά άρτιες. Η τρίτη δεν έχει κανένα ρυθμό. Η λέξη madonna δεν είναι ελληνική και αποφεύγετε να ονομάζετε έτσι την Παναγία. — «Επιστροφή στρατιώτου» της **Μυρωμένης Αυγούλας**. Πολύ εκτενές. Το θέμα υπερβαίνει τις δυνάμεις σου. — «Είναι στιγμές» του **Φήμου**. Το θέμα δεν είναι κακό, αλλά το γράμμα προσημειωμένο, γεμάτο εκφράσεις επιστημονικές αθάλατες, δρους εξεζητημένους. Κακώς εννοούμενος ρεαλισμός. Γράφεις απλούστερα. Όλοι οι μεγάλοι λογοτέχνες διακρίνονται για την απλότητά τους. — «Μιά επίσκεψη» του **Κατασκοπού 33**. Έδημοσιεύσαμε τώρα τελευταία δυο-τρία τέτοια πιό νόστιμα. — «Αρα αρχίζουν να μπαίνουν πολλά χάνουν πιά το γούστο τους. — «Γενάρης» του **Ασπρου Γλάρου**. Παραγεμισμένο με περιττές εκφράσεις και λέξεις για να γίνεται δημοσκοπητική. Διαβάζοντας το κανείς νομίζει πως ή Έλλάς βρίσκεται τουλάχιστον στον Βόρειο Πολικό κύκλο. — «Από το θέρος» του **Δοξαμένου Νησιού**. Άτρεχνο. Φράσεις κολλημένες χωρίς καμιά συνοχή, γλώσσα πολύ ανώμαλη. — «Τά χελιδόνια ακούραστα απλήρωτος» έλαλοσαν!... Διαβάστε τα ποιήματα που δημοσιεύονται στη Διάπλαση, ακόμη και εκείνα που μπαίνουν στη Σ.Σ.Σ., π. χ. το σημερινό της **Ροζελάντας** ή και το προχθεσινό της **Τρισεύγενης** που δεν είχε αξιώσεις μεγάλης ποιητικής τέχνης για να ιδήτε πως πρέπει να είναι τα ποιήματα—Θά εξακολουθήσω.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Νέα Ψευδώνυμα: Σύλλογος Κοσμοπολίτ "Εδρα έν Κωνιπόλει. Έροξεταστής, ά. (ΠΤ). Ρόζ-Μαρί, κ. (ΕΚ). Έθνικόν "Ονειρον, ά. (ΣΕ). Σπογγαλιεύς του Αιγαίου, ά. (ΦΚ). Μαρίδα του Φαλήρου, κ. (ΜΠ). Εανθή Θιακοπούλα, κ. (ΑΒ). Μονόκλ ά. (ποιός ό κάτοχος); Έκκεντριωτής Βολιώτης, ά. (άγούρι ή κορίτσι!!). Πεξός Καβαλλάρης, ά. (Πράσινα άλογα). Κέφι, κ. (;;). Πασχάλιτσα, κ. (;;). Νυχτολούλουδο, κ. (ΣΣ). Πολυμήχανος Όδυσσεύς, ά. (ΚΑ). Γκαζούρα ΕΙ; Α. Ε. ά. (Έμπορικόπαιδες). Ψυχαραστής, ά. (Καθαρευουσιάνος). Όπαδός Αμερικανισμού, ά. (Λέων Δ). Έπτότης Μπαγιάρ, ά. (εις έν της Γκαζούρας ΕΙ; Α.Ε.) Μικρός Κόμης, ά. (Κάποιος). Λυγαριά, κ. (ΚΟ).

Ανανεώσεις Ψευδωνύμων: "Ηλέκτρα κ.

Η Διάπλασις άσπάζεται τους φίλους της: **Δαίδα Μπρούνι** (έκράτησα σημείωση) **Όρεινόν Κερκύρας** (και τή δική σου παραγγελία έγραψα) δ κ. Φαίδων σ'

εϋχαριστεί για τό τόσο ένδριφέρων) **Μακεδόνα Πρόσκοπον** (θα είδες τήν άπάντησή μου στο προηγούμενο γράμμα σου) τώρα σ' εϋχαριστώ πολύ για τό ξεσπάθωμα Έστειλα τά φυλλάδια στο νέο μικρό μου φίλο και πιστεύω πως θα εϋχαριστήθηκε πολύ) **Κατάσκοπον 33** (χαίρω που έγινες καλά από τή γρίπη και θα μου γράφεις πάλι τακτικά) περιμένω και τά κομμάτια σου' άλλα να μη μου τά στείλεις όλα μαζί: ένα-ένα) **Νίκη** (τό κομμάτι τό έλαβα) Έστειλα τόν τόμο Μικρά Μυστικά άκόμη) **Άλέκον Μ. Μήλαρη** (άπόδειξη και τόμους Έστειλα εϋχαριστώ πολύ) **Μελαχροινή** **Όρειβάτι** (οι λύσεις δεκτές) **Συριανόπουλο** (κι' οι δικές σου) **Πόπη Μαντζουράνη** (λυόχαρτο Έστειλα) **Μαρίαν Ζήση**, **Άνθεμίδα** κτλ. κτλ.

Είς όσας έπιστολές έλαβα μετά τήν 28 Φεβρουαρίου θάπαντήσω στο έρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ του 287ου Διαγωνισμού Λύσεων. ΑΙ λύσεις του φυλλαδίου τούτου δεκται μέχρι τής 4 Μαΐου.

144. Δεξιόχεις

Πρόθεση σε συναισθημα.

Εϋχάριστο άν κολλήσης,

Ψάρια, ή κι ό,τιδήποτε.

Έχεις, άν θές, να ψήσης.

"Άλκης Θαλασσινός

145. Συλλαβόγριφος

Άντωνυμία ή πρώτη μου,

Η δεύτερή μου έπίσης

Κι' άν θυμηθής, καλόμοιρο,

Ποιά ένέπνεε τόν Όμηρο,

Άμέσως θά με λύσης.

"Ηλέκτρα

146. Στοιχειόγριφος

Είμαι Μούσα, φίλε λύτα,

Γράμμα μου προσθέτεις τώρα

Και τί γίνουμε; για κοίτα,

Στήν Εϋρώπη κάποια χώρα.

Σεληνιώτικος Όρίζων

147. Τονόγριφος

Μιά λέξη της κοινής

Στιλπνή και... διαφανής,

Στή λήγουσα τονίζεται,

Κι' εϋθύς έκκλησιά χτίζεται,

Πού, άν και χωρίς σταυρό,

"Έχει κι' αυτή Θεό...

Μελαγχολικός Όνειροπόλος

148. Δικτυωτόν

* * * * * = Μαθητής του Χριστού.

* * * * * = Τά πράγματα τ'άγοράς.

* * * * * = Πόλις της Μακεδονίας

* * * * * = Έργαλειον.

Και καθέτως τά αυτά.

Γαλανομάτα

149. Κρυπτογραφικόν

12345671894 = Άρχαίος ποιητής.

29864 = Μέγας ποταμός.

3456231 = Επιστήμη.

46731 = Πρωτεύουσα.

59864 = Νήσος του Αιγαίου.

6215364 = Άρχαίος ποιητής.

71589 = Άλγών.

83714 = Μετεωρολογικόν.

921368 = Άρχαίος νός.

Λευκή Καμέλια

150. 154. Μαρινόν Γράμμα

Τή ανταλλαγή ένός γράμματος εις έκαστην των κάτωθι λέξεων, πάντοτε του αϋτου, να σχηματισθών, άνευ αναγραμματισμού, άλλαι τόσαι λέξεις:

Άρτος, λάρος, μόνος, δάμα, άρμα.

Άρτανιάν

155. Τριπλή Άκροστιχίς

Τά δεύτερα γράμματα των κάτωθι ζητούμενων λέξεων άποτελούν άρχαίαν τραγικήν βασιλόπαιδα, τά τρίτα είδος σημαίας, και τά τέταρτα μεγάλην όροσειράν:

1, "Όρος της Θεσσαλίας 2, Άρχαίον ένδυμα 3, Πόλις της Στερεάς 4, Τοποθεσία της Άττικής, θερινή διαμονή 5, Πόλις νυν της Γαλλίας 6, Νήσος της κατεφυγμένης ζώνης 7, Άρχαία περίφημος έορτή.

Δοξασμένον Άκρωτήρι

156. Έλλιποσύμφωνον

ου-ε-ω-ου-ο-ε-υ

Σκιά

157. Γρίφος

H N

T v

Αίγλη

ΛΥΣΕΙΣ

των Πνευμ. Άσκήσεων του φύλλ 51

655. Κάμηλος (κά, Μήλος).—656. Καλάμι (κά, λά, μι).—657. Χανιά-πανιά.—658. Άθηνά-Άνθη.—659.

Ψ Ο Α 660. ΝΕΑΠΟ-

Ψ Α Ρ Α ΛΙΣ (έλπας,

Ψ Υ Λ Λ Α "Άλπεις, Πέλ-

Ψ Η Κ Τ Ρ Α λα, όπιον, Λέ-

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α νας, Ίανός, σπί-

Ψ Α Λ Μ Ω Δ Ι Α νος).—661. Άρ-

Ψ Υ Χ Α Γ Ω Γ Ι Α χεσθαί μαθών,

Ψ Ε Υ Δ Ο Λ Ο Γ Ι Α άρχειν έπιστή-

σει.—662. "Ανδρα μοι έννεπε Μούσα.

(άν δρῶ, μι έν επ, ε, μου σ' α).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διά 1 έως 10 τό πολύ λέξεις με άπλό στοιχείο άρ. 6, τό ελάχιστον τίμημα. Πέραν των 10 λέξεων 60 λεπτά ή λέξεις με παχέα δε στοιχεία άρ. 1 και με κεφαλαία άρ. 1, 50. Ό χωριστός στίχος άρ. 5. Οι μη συνδρομητα πληρώνουν τά διπλά. "Ηπροληρωμή είναι άπαραίτητη

[ΛΘ'—226]

Λ ιαν προσεχώς ιδρύεται Σύλλογος «ΚΟ-ΣΜΟΠΟΛΙΤ».

[ΛΘ'—227]

Σ υριανόπουλο, γιατί τόσο σιωπή; **Λαγιάνα**

[ΛΘ'—228]

Α ἱμέ, καλωσώρισες στο σαλονάκι μας. **Καταιγίς**

[ΛΘ'—229]

Π αρόραμα. Η **Κάτια** δεν είναι μέλος «Τρελοπαρέας» έφ' όσον είναι γραμματούς μας. Αναμείνατε μέγαν Διαγωνισμό.

ΡΑΔΙΟ-ΕΛΛΑΣ

[ΛΘ'—230]

Α γνωστε Χ, (Β.....) οι τιμές για τους γνωστούς!..—ΣΚΥΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

[ΛΘ'—231]

Ν τανιέλ-Νταρίε. Τό μέγεθος της φίλιας σου μηδενίζει κάθε τί μου.

Όπαδός Αμερικανισμού

[ΛΘ'—232]

Ο μίχλη. Τάϊρον-Πόουερ, Ντέτεκτιβ Χ, άλληλογραφούμε; "Όσοι, Χαμπάνερα, γράμμα άκόμη; Άθίδες, περιμένω όδηγίες.

Όπαδός Αμερικανισμού

[ΛΘ'—233]

Κ λδ - Κλό. Συγγνώμη για καθυστέρηση. Μυστηριώδεις Κατάσκοποι, συννεργάζεσθε με τόν σύλλογό μας;

Όπαδός Αμερικανισμού